Cuntas Leithreasa 2023

Vóta 34

Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 34, ceanglaítear orm gach bliain an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste le hiniúchadh.

I gcomhréir leis an gceanglas sin, d'ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an méid a caitheadh sa bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2023 ar thuarastail agus ar chostais Oifig an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, lena n-áirítear deontais d'údaráis áitiúla, deontais agus costais eile i ndáil le tithíocht, seirbhísí uisce, scéimeanna ilghnéitheacha, fóirdheontais, deontais agus deontais áirithe faoi scéimeanna airgeadteoranta a íoc.

Cuirtear an t-olltoradh caiteachais i gcomparáid leis na suimeanna

- a dheonaigh Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa 2023, lena n-áirítear an méid a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí i gcabhair caiteachais don bhliain, agus
- a cuireadh ar fáil do sheirbhísí soláthair caipitil in 2023 as leithreasuithe 2022 nár caitheadh, faoi na socruithe géillte iarchurtha a bunaíodh faoi Alt 91 den Acht Airgeadais, 2004.

Dlitear barrachas €14.254 milliún a ghéilleadh don Státchiste.

Is codanna den chuntas iad an Ráiteas ar Bheartais agus ar Phrionsabail Chuntasaíochta, an Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais agus nótaí 1 go 7.

Feidhmeanna a aistriú

Aistríodh maoiniú an Choimisiúin Toghcháin, a bhí faoi chlár Rialtais Áitiúil fotheidil C.5 i Vóta 34 Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht, chuig an gCoimisiún Toghcháin Vóta 23 nuabhunaithe le héifeacht ón 9 Feabhra 2023 faoi IR Uimh. 31 d'Ordú 2023 (an Lá Bunaithe) an Achta um Athchóiriú Toghcháin, 2022.

Aistríodh Suirbhéireacht Ordanáis Éireann, a bhí maoinithe faoin gclár Pleanála fotheidil D.11 i Vóta 34 Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht chuig Tailte Éireann (Vóta 16) le héifeacht ón 1 Márta 2023 faoi IR 66 d'Ordú an Achta um Thailte Éireann (An Lá Bunaithe).

Ráiteas faoi Bheartais agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta

Cuireadh na beartais agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta a bhaineann le cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe i gciorclán 22 de 2023, chun feidhme agus an cuntas á ullmhú, seachas mar seo a leanas.

Luacháil sócmhainní

Tá úinéireacht sé pháirc náisiúnta dílsithe don Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta. Is iad páirceanna náisiúnta Bhoirne, Chonamara, Ghleann Bheatha, Chill Airne, Shléibhte Chill Mhantáin agus Néifinne Fiáine.

Ní dhearnadh talamh ná foirgnimh atá suite laistigh de na páirceanna náisiúnta a luacháil, agus ní léirítear iad sa ráiteas maidir le sócmhainní seasta. Cuirtear sócmhainní eile atá suite sna páirceanna, amhail trealamh agus feithiclí, san áireamh sa ráiteas maidir le sócmhainní seasta.

Rinneadh sóchmhainní oidhreachta a luacháil gan costas mar gheall nach féidir luach leordhóthanach i dtéarmaí airgeadais a thabhairt orthu.

Dímheas

Ní dhéantar talamh a dhímheas. Déantar sócmhainní eile a dhímheas go míosúil ar bhonn líne dhíreach thar a saolré úsáideach measta ag tosú sa mhí ar cuireadh an tsócmhainn i seirbhís ar an mbonn seo a leanas

- foirgnimh 5% in aghaidh na bliana
- mótarfheithiclí 20% in aghaidh na bliana
- gléasra agus innealra 10% in aghaidh na bliana
- trealamh radair 6.66% in aghaidh na bliana
- ceadúnais bogearraí 20% in aghaidh na bliana
- bogearraí a fhaightear/a fhorbraítear 10% in aghaidh na bliana.

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm a chinntiú go ndéanann an Roinn córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais a choimeád agus a fheidhmiú.

Feidhmítear an fhreagracht sin i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom agus gcomhthéacs na ndualgas eile atá orm mar Ard-Rúnaí. Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach dearbhú réasúnta agus ní dearbhú iomlán a thabhairt go gcosnaítear na sócmhainní, go ndéantar na hidirbhearta a údarú agus a thaifeadadh i gceart agus go gcuirtear cosc ar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil. Is próiseas leanúnach é an córas rialaithe inmheánaigh airgeadais a choinneáil agus déantar athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtúlacht.

Seirbhísí comhroinnte

Cuireann an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte (Vóta 18) feidhmeanna párolla agus acmhainní daonna ar fáil don Roinn ar bhonn seirbhísí comhroinnte.

Tá mo chuid freagrachtaí maidir leis na ceanglais sa chomhaontú bainistíochta seirbhísí idir an Roinn seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte comhlíonta agam i ndáil leis an bpárolla agus le hacmhainní daonna agus le seirbhísí comhroinnte a sholáthar.

Bím ag brath ar litir dearbhaithe ón Oifigeach Cuntasaíochta maidir leis an Vóta don Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte go bhfuil na rialuithe iomchuí curtha i bhfeidhm i ndáil le seirbhísí comhroinnte a chur ar fáil don Roinn seo.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Tá timpeallacht rialaithe lena n-áirítear na gnéithe seo a leanas i bhfeidhm.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal inar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus chun gníomhaíocht cheartaitheach chuí a áirithiú.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a chur orm maidir le mo chuid freagrachtaí don chóras inmheánach rialaithe airgeadais a chomhlíonadh.
- Rinneadh doiciméadú ar na nósanna imeachta le haghaidh gach príomhphróisis gnó.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Tá creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear deighilt dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta, agus go háirithe,

- go bhfuil córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a gcoimeádann an lucht ardbhainistíochta é faoi athbhreithniú
- go ndéanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí
- go bhfuil córas bainistithe riosca i bhfeidhm laistigh den Roinn
- go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a áirithiú
- go bhfuil treoirlínte cuí maidir le rialú infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistithe tionscadail ann.

Iniúchóireacht inmheánach agus An Coiste Iniúchóireachta

Tá feidhm iniúchta inmheánaigh ag an Roinn le pearsanra atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir cairt scríofa. Tá a cuid oibre bunaithe ar anailís ar rioscaí, lena n-áirítear rioscaí airgeadais a nochtar don Roinn agus tá a pleananna bliantúla iniúchóireachta inmheánaí, atá faofa agam féin, bunaithe ar an anailís sin. Tá sé mar aidhm ag na pleananna sin na príomhrialuithe a chumhdach ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnta. Déanaim féin agus an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú tréimhsiúil ar an bhfeidhm iniúchóireachta inmheánaí. Tá mé sásta go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun a chinntiú go leantar le tuairiscí na feidhme iniúchta inmheánaigh a scrúdú.

Soláthar

Cinntíonn an Roinn go bhfuil béim chuí ar dhea-chleachtas maidir le ceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh na dtreoirlínte iomchuí go léir a áirithiú. In 2023, €76 milliún a bhí sa chaiteachas ar earraí agus seirbhísí, lena n-áirítear costas foirne conraithe isteach.

Tá sonraí maidir le 37 conradh neamhiomaíoch de bhreis ar €3.41 milliún sa tuairisceán bliantúil maidir le Ciorclán 40/2002 curtha ar fáil ag an Roinn don Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

Neamhchomhlíonadh na rialacha soláthair

Chomhlíon an Roinn na forálacha seachas trí shíneadh conartha de bhreis ar €25,000 (gan CBL a chur san áireamh) a rinneadh gan próiseas iomaíoch, agus €419,484 san iomlán acu (gan CBL a chur san áireamh) mar a leagtar amach thíos

- Bhí gá le síneadh a chur le conradh ar luach €26,385 (gan CBL a chur san áireamh) i gcomhair soláthar agus óstáil bogearraí bainistithe iniúchóireachta chun go bhféadfaí am leordhóthanach a thabhairt chun an próiseas tairisceana a chur i gcrích agus an réiteach roghnaithe a chur i bhfeidhm.
- Bhí gá le síneadh a chur leis an gconradh chun ceadúnais WebEx a athnuachan ar luach €322,501 (gan CBL a chur san áireamh) chun go bhféadfaí leanúint le córas gnó criticiúil a úsáideann an Roinn ar bhonn laethúil go dtí go mbogfar go dtí Microsoft Teams. Chuir Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais (OGCIO) siar leathadh amach Microsoft Teams go dtí 2024, lena n-éilítear athnuachan an cheadúnais reatha Cisco Webex. Tá tionscadal Microsoft Teams faoi lán seoil anois, agus níltear ag súil go mbeidh síneadh breise ar cheadúnas Webex ag teastáil.
- Leantar ar aghaidh le síneadh ar chonradh seirbhísí teileafónaíochta TFC le caiteachas i rith na bliana 2023 de €70,598 (gan CBL a chur san áireamh) go dtí go gcríochnófar próiseas soláthair. Tá ullmhúchán agus taighde don phróiseas soláthair ar bun i gcónaí ar a bhfuiltear ag súil go n-eiseofar tairiscint don teileafónaíocht i Ráithe 4 2024.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag an Roinn lena ndéantar sainaithint agus tuairisciú ar na príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistithe atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, chun na rioscaí sin a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sainaithnítear na príomhrioscaí atá os comhair na Roinne agus rinneadh iad seo a shainaithint, a mheas agus a ghrádú de réir a dtábhachta. Déanann an Bord Bainistíochta athbhreithniú ar an gclár agus cabhraíonn sé leis an mBord Bainistíochta freagairt dá réir, acmhainní a leithdháileadh más gá, chun a chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú go leibhéal inghlactha.

Sonraítear sa chlár riosca bearta maolaithe agus freagracht as oibriú na rialuithe a shanntar do bhaill foirne ar leith.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Déantar athbhreithniú lárnach ar an gclár riosca agus déanann an Bord Bainistíochta athbhreithniú rialta ar na rioscaí ardleibhéil. Deimhním gur sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh a aithníodh a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Tá nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistithe riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na Roinne ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha agus ar an lucht ardbhainistíochta sinsearach laistigh den Roinn atá freagrach as an gcreat rialaithe airgeadais inmheánaigh a fhorbairt agus a chothabháil.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais

Níor sainaithníodh aon laigí i rialú inmheánach airgeadais i ndáil le 2023 a raibh caillteanas ábhartha mar thoradh orthu nó a bhféadfadh caillteanas ábhartha a bheith mar thoradh orthu.

Graham Doyle
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil, agus Oidhreachta

27 Márta 2024

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 34 An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Rinne mé iniúchadh ar an gcuntas leithreasa do Vóta 34 Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 faoi alt 3 d’Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Is é mo thuairimse go gcuirtear i láthair go cuí

- sa chuntas leithreasa fáltais agus caiteachas Vóta 34 Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023, agus
- gur ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d’ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

An bonn leis an tuairim

Rinne mé m’iniúchadh ar an gcuntas leithreasa i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (ISAnna) arna gcur i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Déantar cur síos ar mo fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta atá aimsithe agam leordhóthanach agus cuí chun bunús a chur le mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm as tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Maoiniú eisceachtúil Stáit don Peter McVerry Trust

I gCaibidil 11 de mo thuarascáilar chuntais na seirbhísí poiblí do 2023, déantar iniúchadh ar shocrúcháin mhaoirseachta na Roinne maidir le maoiniú rialta a cuireadh ar fáil don Peter McVerry Trust, na cúinsí a chruthaigh an gá tuilleadh maoinithe a fháil ar bhonn eisceachtúil in 2023 agus 2024, agus monatóireacht na Roinne ar na coinníollacha a bhaineann leis an maoiniú eisceachtúil.

An Ciste Bonneagair Áitiúil um Sheachadadh Tithíochta a Ghníomhachtú (CBÁSTG)

I gCaibidil 12 de mo thuarascáil ar chuntais na seirbhísí poiblí do 2023, déantar iniúchadh ar an dul chun cinn a rinneadh maidir le spriocthionscadail bhonneagair CBÁSTG a chur i gcrích, agus tionchar an chiste ar an bhforbairt tithíochta go dtí seo i limistéir an tionscadail.

Seamus Mac Cárthaigh
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

9 Meán Fómhair 2024

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as na nithe seo a leanas:

- an cuntas leithreasa a ullmhú de réir alt 22 den *Exchequer and Audit Departments Act 1866*
- a chinntiú go gcomhlíonann an cuntas leithreasa ceanglais na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe, agus ordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun cuntas leithreasa a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, an cuntas leithreasa a iniúchadh agus tuairisciú air do Thithe an Oireachtais, á lua cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh, i mo thuairimse, a chuirtear na fáltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair go cuí sa chuntas.

Is é mo chuspóir agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam ná dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an cuntas leithreasa saor ó mhíráiteas ábhartha ar calaois nó earráid is cúis leis. Is leibhéal ard dearbhaithe é dearbhú réasúnach, ach ní ráthaíocht é go mbraithfidh iniúchadh a dhéantar de réir na ISAnna (Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht) míráiteas ábhartha i gcónaí nuair a bheidh sé ann. Féadfaidh míráiteas eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha dá bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí a dhéantar ar bhonn an chuntais leithreasa, ina n-aonar nó ina n-iomláine.

Mar chuid d'iniúchadh de réir na ISAnna, cleachtaim breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil i rith an iniúchta. Agus mé ag déanamh amhlaidh,

- Sainaithním agus measúnaím rioscaí an mhíráitis ábhartha a bhaineann leis an gcuntas leithreasa, cibé acu de bharr calaoise nó earráide iad; dearaim agus feidhmím nósanna imeachta iniúchóireachta a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta is leor agus is cuí chun bunús a sholáthar i gcomhair mo thuairime. Is mó an riosca nach mbraithfí míráiteas ábhartha a rinneadh de bharr calaoise ná míráiteas ábhartha a rinneadh de bharr earráide, mar d'fhéadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar an rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh a bheidh iomchuí sna cúinsí i gceist, ach ní chun tuairim a thabhairt ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Measúnaím cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* de chuid fhorálacha cuntasaíochta na Roinne Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta maidir le scóip agus uainiú beartaithe an iniúchta agus torthaí suntasacha iniúchta, i measc nithe eile, lena n-áirítear aon laigí suntasacha sa rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta.

Tuairiscím de réir eisceachta más amhlaidh, i mo thuairimse,

- nár bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe uile a theastaigh uaim i gcomhair m'iniúchta, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta le go bhféadfaí an cuntas leithreasa a iniúchadh go héasca agus go cuí, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar an gcuntas leithreasa an ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I dtaca le m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na ISAnna an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh atá an fhaisnéis atá tugtha laistigh de neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis an gcuntas leithreasa nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó atá an chuma uirthi ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair a rinne mé, go dtagaim ar an gconclúid go bhfuil míráiteas ábhartha ann, ceanglaítear orm an fhíric sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Ceanglaítear orm faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tuairisciú i gcás go sainaithním aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ceanglaítear orm freisin faoi Acht 1993 tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as m'iniúchtaí ar na cuntais leithreasa is cuí liom. I gcásanna den sórt sin, tagraítear sna tuarascálacha iniúchóireachta ar na cuntais leithreasa lena mbaineann don chaibidil ábhartha/do na caibidlí ábhartha sa *Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* uaim, ar tuarascáil bhliantúil í.

Vóta 34 An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

Cuntas Leithreasa 2023

			2023		2022
		Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
Caiteachas an chláir					
A	Tithíocht				
	Bunfhoinse	3,668,201			
	Géilleadh iarchurtha	240,000			
	Forlíontach	95,209			
			4,003,410	3,891,087	3,386,529
B	Seirbhísí Uisce				
	Bunfhoinse	1,687,504			
	Géilleadh iarchurtha	95,800			
	Forlíontach	(21,087)			
			1,762,217	1,757,566	1,512,217
C	Rialtas Áitiúil				
	Bunfhoinse	470,710			
	Forlíontach	105,493			
			576,203	583,330	427,558
D	Pleanáil				
	Bunfhoinse	224,051			
	Forlíontach	(45,392)			
			178,659	179,905	106,711
E	Met Éireann				
	Bunfhoinse	56,428			
	Forlíontach	(1,109)			
			55,319	38,241	36,118
F	Oidhreacht				
	Bunfhoinse	215,537			
	Géilleadh iarchurtha	4,200			
	Forlíontach	13,120			
			232,857	213,004	163,348
Ollchaiteachas					
	Bunfhoinse	6,322,431			
	Géilleadh iarchurtha	340,000			
	Forlíontach	146,234			
			6,808,665	**6,663,133**	**5,632,481**
	Lúide				
G	**Leithreasaí i gcabhair**				
	Bunfhoinse	75,171			
	Forlíontach	(7,247)			
			67,924	**77,646**	**71,378**

			2023	2022
		Soláthar meastacháin	Táirgeacht	Táirgeacht
	€000	€000	€000	€000
Glanchaiteachas				
Bunfhoinse	6,247,260			
Géilleadh iarchurtha	340,000			
Forlíontach	153,481			
		6,740,741	**6,585,487**	**5,561,103**

Barrachas

Tá barrachas an mhéid a soláthraíodh os cionn an ghlanmhéid a feidhmíodh faoi dhliteanas le géilleadh don Státchiste. `

Faoi Alt 91 den Acht Airgeadais, 2004, féadfar iomlán na leithreasuithe neamhchaite i leith seirbhísí soláthair caipitil nó cuid díobh a thabhairt ar aghaidh lena gcaitheamh an bhliain ina dhiaidh sin. Tugadh €141 milliún de leithdháiltí neamhchaite i leith gnéithe caipitil an Vóta ar aghaidh go dtí 2024 (nóta 6.8).

	2023	2022
	€	€
Barrachas	155,254,208	586,735,590
Géilleadh iarchurtha	(141,000,000)	(340,000,000)
Barrachas le géilleadh	**14,254,208**	**246,735,590**

Graham Doyle
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil, agus Oidhreachta

27 Márta 2024

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2023

		2023	2022
	€000	€000	€000
Costas an chláir		6,532,971	5,516,315
Tuarastal		102,411	91,782
Neamhphá		27,751	24,384
Ollchaiteachas		**6,663,133**	**5,632,481**
Lúide			
Leithreasaí i gcabhair		77,646	71,378
Glanchaiteachas		**6,585,487**	**5,561,103**
Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh (nóta 2.1)			
Ceannacháin	(26,563)		
Dímheas	3,106		
Caillteanas ar dhiúscairtí	22		
Sócmhainní doláimhsithe (nóta 2.2)			
Ceannacháin	(1,396)		
Amúchadh	20		
		(24,811)	(3,656)
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Méadú i bhfardail	(196)		
Méadú i réamhíocaíochtaí	(427)		
Laghdú in ioncam fabhraithe	5,763		
Méadú i gciste imrothlach na Gníomhaireachta Tithíochta	(233)		
Méadú i gcostais fhabhraithe	4,948		
Laghdú in ioncam iarchurtha	(4,648)		
		5,207	(2,394)
Caiteachas díreach		**6,565,883**	**5,555,053**
Caiteachas a iompraíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		33,888	31,906
Measchíosanna		4,231	4,231
Glanchostas an chláir		**6,604,002**	**5,591,190**

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá an glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na méideanna seo a leanas maidir le Vóta 34 a iompraítear in áiteanna eile.

		2023	2022
		€000	**€000**
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	41	41
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	29,264	27,848
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	1,942	2,130
Vóta 18	Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	174	156
Vóta 20	An Garda Síochána	235	9
Vóta 43	Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais	2,125	1,615
An Príomh-Chiste – pinsin aireachta		107	107
		33,888	**31,906**

Nóta 2 Ráiteas faoin Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2023

	Tabhair faoi deara	2023	2022
		€000	€000
Sócmhainní seasta			
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	2.1	90,145	67,125
Sócmhainní doláimhsithe	2.2	1,505	28
Sócmhainní seasta iomlána		**91,650**	**67,153**
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.3	183,317	364,675
Fardail	2.4	279	83
Réamhíocaíochtaí	2.5	1,992	1,565
Ioncam fabhraithe	2.6	4,103	9,866
Ciste Fáltais Imrothlach na Gníomhaireachta Tithíochta	7.2	67,987	67,754
Iarmhéideanna dochair eile	2.7	1,704	2,109
Iomlán na sócmhainní reatha		**259,382**	**446,052**
Lúide dliteanais reatha			
Costais fhabhraithe	2.8	29,076	24,067
Ioncam iarchurtha	2.9	—	4,648
Iarmhéideanna sochair eile	2.10	43,670	21,377
Glanmhaoiniú Státchiste	2.11	141,351	345,407
Iomlán na ndliteanas reatha		**214,097**	**395,499**
Glansócmhainní reatha		45,285	50,553
Glansócmhainní		**136,935**	**117,706**
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe Stáit	2.12	**136,935**	**117,706**

2.1 Réadmhaoin, gléasra agus trealamh [a]

	Talamh agus foirgnimh	Feithiclí agus trealamh	Trealamh oifige agus TF	Troscán agus feistis	Sócmhainní caipitil á bhforbairt	Iomlán
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Costas luachála						
Ar 1 Eanáir 2023 [b]	48,525	14,617	22,546	4,185	10,887	100,760
Coigeartú [c]	(343)	(584)	(122)	(240)	—	(1,289)
Breiseanna	17,213	6,906	1,307	200	897	26,523
Aistrithe	—	—	1,748	—	(1,748)	—
Diúscairtí	—	(422)	(86)	(13)	—	(521)
Ar 31 Nollaig 2023	65,395	20,517	25,393	4,132	10,036	125,473
Dímheas carntha						
Ar 1 Eanáir 2023 [b]	2,568	8,841	19,803	2,423	—	33,635
Coigeartuithe [c]	—	(573)	(207)	(134)	—	(914)
Dímheas don bhliain	246	1,550	1,255	55	—	3,106
Dímheas ar dhiúscairtí	—	(401)	(85)	(13)	—	(499)
Ar 31 Nollaig 2023	2,814	9,417	20,766	2,331	—	35,328
Glansócmhainní						
Ar 31 Nollaig 2023	**62,581**	**11,100**	**4,627**	**1,801**	**10,036**	**90,145**
Ar 31 Nollaig 2022	45,957	5,776	2,743	1,762	10,887	67,125

Tabhair faoi deara

a Tá tailte agus foirgnimh faoi úinéireacht Stáit atá á rialú nó á mbainistiú ag an Roinn nach bhfuil luachálacha acu liostaithe i ráiteas ar bheartais agus ar phrionsabail chuntasaíochta.

b Athaicmíodh éadáil bogearraí agus sóchmhainní forbartha ó réadmhaoin, gléasra agus trealamh chuig sóchmhainní doláimhsithe, le héifeacht ón 1 Eanáir 2023 (féach nóta 2.2)

c Léiríonn an Coigeartú sócmhainní a baineadh a fuarthas le haghaidh níos lú ná €10,000 roimh 1 Eanáir 2021.

2.2 Sócmhainní doláimhsithe

	Bogearraí a fhaightear/a fhorbraítear	Sócmhainní atá á bhforbairt	Iomlán
	€000	**€000**	**€000**
Costas luachála			
Ar 1 Eanáir 2023 [a]	3,561	—	3,561
Breiseanna	—	1,497	1,497
Iarmhéid ar 31 Nollaig 2023	3,561	1,497	5,058
Amúchadh carntha			
Ar 1 Eanáir 2023	3,533	—	3,533
Amúchadh	20	—	20
Iarmhéid ar 31 Nollaig 2023	3,553	—	3,553
Glansócmhainní			
Ar 31 Nollaig 2023	**8**	**1,497**	**1,505**
Ar 31 Nollaig 2022	28	—	28

Tabhair faoi deara [a] Athaicmíodh éadáil bogearraí agus sóchmhainní forbartha ó réadmhaoin, gléasra agus trealamh, le héifeacht ón 1 Eanáir 2023 (féach nóta 2.1).

2.3 Banc agus airgead tirim

ar 31 Nollaig	2023	2022
	€000	**€000**
Iarmhéideanna PMG agus airgead tirim	183,311	364,386
Iarmhéid cuntas bainc tráchtála	6	289
	183,317	**364,675**

2.4 Fardail

ar 31 Nollaig	2023	2022
	€000	**€000**
Ábhair thógála	117	—
Beostoc	107	51
Tomhaltáin TF	9	21
Eile	46	11
	279	**83**

2.5 Réamhíocaíochtaí

ar 31 Nollaig	2023 €000	2022 €000
Tacaíocht do bhogearraí	1,341	1,248
Ranníocaíocht idirnáisiúnta	29	100
Riarachán	446	31
Réamhíocaíochtaí eile	176	186
	1,992	**1,565**

2.6 Ioncam fabhraithe

ar 31 Nollaig	2023 €000	2022 €000
Tobhach pinsin	3,413	3,367
Fáltais Met Éireann	681	77
Táillí iniúchta	9	3
Fáltais Urthrá	—	6,418
Seirbhísí agus muirir ag láithreáin na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra	—	1
	4,103	**9,866**

2.7 Iarmhéideanna dochair eile

ar 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Tionscadail oidhreachta		
Comhpháirtíocht Straitéiseach Fháilte Éireann	397	388
Cairde Éanlaith Éireann 2020/2021	164	253
Teach Chill Airne	161	161
Coill na dTóimí	142	142
Tionscadal Dúlra Straitéiseach LIFE [a]	31	—
Tionscadal Comhtháite LIFE na dTailte Portaigh agus an Phobail [a]	26	—
Tionscadal athchóirithe LIFE na bPortach Ardaithe[a]	—	241
Tionscadail eile	324	336
Airleacain chuig OOP	135	301
Costais infhorchúitithe tuarastail	159	152
Scéim maidir le pas infhorchúitithe taistil	39	27
Costais infhorchúitithe taistil	8	3
Óinchistí	5	14
Míreanna dochair eile ar fionraí	113	91
	1,704	**2,109**

Tabhair faoi deara

[a] Tá an clár LIFE mar uirlis maoinithe an AE, a chuireann tacaíocht ar fáil do thionscadail timpeallachta, caomhnaithe an dúlra agus do gníomhaithe ar son na haeráide tríd an AE. Is é cuspóir ginearálta LIFE cur le beartas agus reachtaíocht chomhshaoil an AE trína chur i bhfeidhm, é a thabhairt cothrom le dáta agus é a fhorbairt trí chomhchistíocht phíolótach nó tionscadal taispeána a dhéanamh ar thionscadail a mbíonn breisluach Eorpach leo.

2.8 Costais fhabhraithe

ar 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Seirbhísí TF agus tacaíocht	253	286
Fabhrú an Chláir		
A Tithíocht	22,370	19,325
B Uisce	15	26
C Rialtas Áitiúil	749	141
D Pleanáil	267	1,990
E Met Éireann	203	46
F Oidhreacht	3,906	1,264
Costais riaracháin	1,313	989
	29,076	**24,067**

2.9 Ioncam iarchurtha

ar 31 Nollaig	2023 €000	2022 €000
Ceadúnais urthrá [a]	—	4,648
	—	**4,648**

Tabhair faoi deara [a] Dí-aithníodh ioncam urthrá iarchurtha mar gur aistríodh freagracht na hurthrá chuig an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide agus an tÚdarás Rialála Limistéir Mhuirí in 2023.

2.10 Iarmhéideanna sochar eile

ar 31 Nollaig	2023 €000	2022 €000
Méideanna dlite don Stát		
Cáin Ioncaim	1,544	1,368
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	1,095	939
Cáin Bhreisluacha	875	827
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	638	728
Ranníocaíochtaí pinsin	375	325
Muirear sóisialta uilíoch	324	276
	4,851	4,463
Ciste Forbartha Uirbí [a]	14,903	1,428
Tionscadal Dúlra Straitéiseach (SNaP) na hÉireann de chuid LIFE 2022 [b]	6,101	—
Limistéir Mhuirí faoi Chosaint na hÉireann de chuid LIFE [b]	4,542	—
Tionscadal comhtháite LIFE [b]	4,274	3,984
LIFE Nádúr an Atlantaigh Fhiáin [b]	2,859	3,364
LIFE ar Mhacaire [b]	1,885	2,338
Grúpchiste Tacaíochta Áitiúil – Tionscadal Dúlra an Atlantaigh Fhiáin LIFE [b]	1,075	—
LIFE Crex an Atlantaigh [b]	498	881
Asbhaintí párolla coinnithe ar fionraí	407	340
An Ciste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe [c]	382	2,273
Tionscadal athchóirithe LIFE an Phortaigh Ardaithe [b]	300	—
Tionscadal LIFE Chiarraí [b]	164	367
Tionscadal WaterLANDS	123	734
LIFE Oileánach [b]	26	26
Míreanna fionraí dochair eile	1,280	1,179
	43,670	**21,377**

Tabhair faoi deara

[a] Féach Nóta 7.1.

[b] Tá an clár LIFE mar uirlis maoinithe an AE, a chuireann tacaíocht ar fáil do thionscadail timpeallachta, caomhnaithe an dúlra agus do gníomhaithe ar son na haeráide tríd an AE. Is é cuspóir ginearálta LIFE cur le beartas agus reachtaíocht chomhshaoil an AE trína chur i bhfeidhm, é a thabhairt cothrom le dáta agus é a fhorbairt trí chomhchistíocht phíolótach nó tionscadal taispeána a dhéanamh ar thionscadail a mbíonn breisluach Eorpach leo.

[c] Baineann an t-iarmhéid a thaispeántar thuas le hardmhaoiniú ón gCiste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe (RRDF) go dtí go bhfaightear éilimh fhíoraithe maidir le tionscadail aonair. Bunaíodh an RRDF mar chuid de Thionscadal Éireann 2040 agus cuireann sé infheistíocht ar fáil chun tacú le hathnuachan tuaithe do thionscadail oiriúnacha i mbailte agus sráidbhailte ina bhfuil daonra níos lú ná 10,000, agus i gceantair imeallacha. Tá sé á riaradh ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

2.11 Cistiúcháin Státchiste glan

ar 31 Nollaig	2023 €000	2022 €000
Barrachas	14,254	246,736
Géilleadh iarchurtha	141,000	340,000
Deontas státchiste neamhtharraingthe	(13,903)	(241,329)
Glanmhaoiniú Státchiste	**141,351**	**345,407**
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	183,317	364,675
Iarmhéideanna dochair: fionraí	1,704	2,109
	185,021	366,784
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(4,851)	(4,463)
Iarmhéideanna sochair: fionraí	(38,819)	(16,914)
	(43,670)	(21,377)
	141,351	**345,407**

2.12 Cuntas maoinithe Stáit

	Tabhair faoi deara	€000	2023 €000	2022 €000
Iarmhéid ar 1 Eanáir			117,706	111,763
Eisíocaíochtaí ón Vóta				
Soláthar meastacháin	Cuntas	6,740,741		
Géilleadh iarchurtha	Cuntas	(141,000)		
Barrachas le géilleadh	Cuntas	(14,254)		
Glanvóta			6,585,487	5,561,103
Caiteachas (airgead tirim) a iompraíodh in áiteanna eile	1.1		33,888	31,906
Caiteachas neamhairgid – measchíos	1		4,231	4,231
Coigeartú ón mbliain roimhe	2.1		(375)	(107)
Glanchostas an chláir	1		(6,604,002)	(5,591,190)
Iarmhéid ar 31 Nollaig			**136,935**	**117,706**

2.13 Ceangaltais

a) Ceangaltais dhomhanda

ar 31 Nollaig	**2023**	**2022**
	€000	**€000**
Soláthar earraí agus seirbhísí	8,888	5,791
Cláir deontais neamh-chaipitiúil	1,280,513	1,182,917
Cláir deontais chaipitiúla	3,769,942	2,514,797
Tionscadail comhpháirtíochta príobháidí poiblí	546,672	573,156
Iomlán na gceangaltas atá in-fhorfheidhmithe le dlí	**5,606,015**	**4,276,661**

b) Cláir deontais neamhchaipitiúla	**2023**	**2022**
	€000	**€000**
Iarmhéid tosaigh	1,182,917	1,174,083
Deontais a íocadh sa bhliain	(1,131,537)	(1,116,559)
Ceangaltais deontais nua	1,229,133	1,125,393
Iarmhéid deiridh	**1,280,513**	**1,182,917**

c) Cláir deontais chaipitiúla	**2023**	**2022**
	€000	**€000**
Iarmhéid tosaigh	2,514,797	2,075,841
Deontais a íocadh sa bhliain	(2,282,457)	(1,752,402)
Ceangaltais deontais nua	3,537,602	2,191,358
Iarmhéid deiridh	**3,769,942**	**2,514,797**

d) Mórthiomantais tionscadail chaipitiúla

Tionscadail tithíochta	**Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022 €000**	**Caiteachas in 2023 €000**	**Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin €000**	**Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023 €000**	**Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022 €000**
Tógáil					
Cómhaoinithe [a]					
Aislinn, Bóthar Chill Rois, Inis, An Clár					
Údarás Áitiúil	1,548	—	—	1,548	1,548
Roinn	8,752	—	866	9,618	8,986
	10,300	—	866	11,166	10,534
Pollmhóin, Baile an Chollaigh, Cathair Chorcaí					
Údarás Áitiúil	213	—	—	213	213
Roinn	2,747	11,823	8,790	23,360	23,360
	2,960	11,823	8,790	23,573	23,573
Bóthar Chúrsa an Uisce, An Linn Dubh, Cathair Chorcaí					
Údarás Áitiúil	—	873	—	873	—
Roinn	9,469	1,876	311	11,656	11,647
	9,469	2,749	311	12,529	11,647
Garrán na Feá, Cloich na Coillte, Corcaigh					
Údarás Áitiúil	1,565	—	—	1,565	1,565
Roinn	15,426	45	1,350	16,821	15,624
	16,991	45	1,350	18,386	17,189
Cill Mhóna, Carraig Uí Leighin, Corcaigh					
Údarás Áitiúil	—	2,170	—	2,170	—
Roinn	10,281	4,439	718	15,438	17,607
	10,281	6,609	718	17,608	17,607

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022 €000	Caiteachas in 2023 €000	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023 €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022 €000
Cearnóg Bhaile Uí Ógáin, Baile Uí Ógáin, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin					
Údarás Áitiúil	9,013	1,358	—	10,371	9,013
Roinn	6,783	1,289	607	8,679	10,037
	15,796	2,647	607	19,050	19,050
Páirc Mhic Gearailt, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin					
Údarás Áitiúil	5,041	—	—	5,041	5,041
Roinn	4,630	—	412	5,042	5,042
	9,671	—	412	10,083	10,083
Clós Chill Tiarnáin, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin					
Údarás Áitiúil	6,985	—	—	6,985	6,985
Roinn	2,709	—	12,261	14,970	14,970
	9,694	—	12,261	21,955	21,955
Cúirt Chnocán na Rós, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin					
Údarás Áitiúil	5,413	—	—	5,413	5,413
Roinn	6,205	—	305	6,510	6,510
	11,618	—	305	11,923	11,923
Caisleán Sheangánaí, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin					
Údarás Áitiúil	—	3,609	—	3,609	—
Roinn	6,422	15,184	51,905	73,511	77,120
	6,422	18,793	51,905	77,120	77,120

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022 €000	Caiteachas in 2023 €000	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023 €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022 €000
Bóthar Bhun Raite, (Céim 1c,) Baile Átha Cliath 17					
Údarás Áitiúil	3,788	—	—	3,788	3,788
Roinn	23,618	64	1,748	25,430	25,430
	27,406	64	1,748	29,218	29,218
Sráid Chorcaí, Sráid an tSeomraigh, Baile Átha Cliath 8					
Údarás Áitiúil	2,160	—	—	2,160	2,160
Roinn	15,332	64	2,897	18,293	18,293
	17,492	64	2,897	20,453	20,453
Corr na Móna, Baile Formaid, Baile Átha Cliath 12					
Údarás Áitiúil	1,017	—	—	1,017	1,017
Roinn	19,701	64	1,594	21,359	21,359
	20,718	64	1,594	22,376	22,376
Sráid Dhoiminic (An Taobh Thoir), Baile Átha Cliath					
Údarás Áitiúil	3,434	—	—	3,434	3,434
Roinn	23,411	—	2,626	26,037	25,869
	26,845	—	2,626	29,471	29,303
Sráid an Rí Thuaidh, Plás Sheáin Foster, Baile Átha Cliath 7					
Údarás Áitiúil	882	—	—	882	882
Roinn	10,957	1,040	47	12,044	12,044
	11,839	1,040	47	12,926	12,926

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022 €000	Caiteachas in 2023 €000	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023 €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022 €000
Gairdíní Uí Dhuibheannaigh (Céim 1A) Cathair Bhaile Átha Cliath					
Údarás Áitiúil	1,139	—	—	1,139	1,139
Roinn	22,445	1,046	3,100	26,591	26,591
	23,584	1,046	3,100	27,730	27,730
Halla na Prióireachta, Domhnach Míde, Baile Átha Cliath 13					
Údarás Áitiúil	10,288	—	—	10,288	10,288
Roinn	24,216	—	13,696	37,912	37,912
	34,504	—	13,696	48,200	48,200
Tailte Cheapaí (Céim 3), Bóthar Cheapaí, Fionnghlas					
Údarás Áitiúil	4,896	759	—	5,655	4,896
Roinn	11,411	2,341	569	14,321	13,794
	16,307	3,100	569	19,976	18,690
Church Fields, Céim 2B, Mullach Eadrad, Baile Átha Cliath 15, Fine Gall					
Údarás Áitiúil	4,733	1,007	—	5,740	4,733
Roinn	11,873	4,044	1,662	17,579	16,358
	16,606	5,051	1,662	23,319	21,091
Coimín an Ráschúrsa, Lusca (Céim 2.1), Fine Gall					
Údarás Áitiúil	2,260	—	—	2,260	2,260
Roinn	9,608	—	13	9,621	9,621
	11,868	—	13	11,881	11,881

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022 €000	Caiteachas in 2023 €000	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023 €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022 €000
Bóthar Bhaile an Mhóinín (Céim 2), Cathair na Gaillimhe					
Údarás Áitiúil	663	—	—	663	663
Roinn	17,443	—	432	17,875	17,875
	18,106	—	432	18,538	18,538
Garraí Beag, Bóthar Mhuine Mheá, An Baile Bán Mór, Cathair na Gaillimhe					
Údarás Áitiúil	327	—	—	327	327
Roinn	5,793	1,538	—	13,824	13,823
	6,120	1,538	6,493	14,151	14,150
Balgaddy F, Ascaill an Ghrífín, Leamhcán, Baile Átha Cliath					
Údarás Áitiúil	102	540	—	642	102
Roinn	458	13,786	12,123	26,367	26,907
	560	14,326	12,123	27,009	27,009
Baile Baodáin, Ráth Fearnáin, Baile Átha Cliath					
Údarás Áitiúil	2,303	—	—	2,303	2,303
Roinn	9,793	—	735	10,528	10,528
	12,096	—	735	12,831	12,831
Ascaill Ghráinseach Chill Chairbre, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath					
Údarás Áitiúil	—	3,387	—	3,387	—
Roinn	11,849	10,848	33,860	56,557	—
	11,849	14,235	33,860	59,944	—

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022 €000	Caiteachas in 2023 €000	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023 €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022 €000
Bóthar Nangair, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath 22					
Údarás Áitiúil	995	1,109	—	2,104	995
Roinn	8,872	13,839	4,469	27,180	28,289
	9,867	14,948	4,469	29,284	29,284
Gleanntán na hAbhann, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath					
Údarás Áitiúil	1,187	—	—	1,187	1,187
Roinn	6,747	4,339	584	11,670	11,670
	7,934	4,339	584	12,857	12,857
Naomh Aodhán, Gort an tSrutháin, Tamhlacht, Baile Átha Cliath					
Údarás Áitiúil	4,276	—	—	4,276	4,276
Roinn	14,952	—	594	15,546	15,546
	19,228	—	594	19,822	19,822
Naomh Cuidbhricht, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath					
Údarás Áitiúil	2,988	—	—	2,988	2,988
Roinn	8,475	—	747	9,222	9,222
	11,463	—	747	12,210	12,210
Ascaill Mharcais, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath					
Údarás Áitiúil	1,372	545	—	1,917	1,372
Roinn	5,913	2,185	1,673	9,771	9,247
	7,285	2,730	1,673	11,688	10,619

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022 €000	Caiteachas in 2023 €000	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023 €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022 €000
Lána Bhaile an Ásaigh, Baile Chill Mhantáin, Cill Mhantáin					
Údarás Áitiúil	1,220	—	—	1,220	1,220
Roinn	11,301	—	507	11,808	11,808
	12,521	—	507	13,028	13,028
Maoinithe ag an Roinn					
Lisasturrin, Dún an Rí, An Cabhán	—	—	10,966	10,966	—
Cluain Ghréine Inis, An Clár	17,110	133	35	17,278	17,278
Baile an Chrócaigh, Baile Uí Mhaoláin, Cathair Chorcaí	—	5,556	22,053	27,609	—
Bóthar an Teampaill, An Charraig Dhubh, Cathair Chorcaí	2,043	5,269	3,941	11,253	11,253
Bóthar an Teampaill, Cathair Chorcaí	11,851	—	139	11,990	11,990
Carraig an Deagánaigh, An Tóchar, Cathair Chorcaí	16,286	—	943	17,229	17,229
Denroche's Cross, Bóthar an Ghlaisín, Cathair Chorcaí	6,819	6,446	1,565	14,830	14,830
Arda na hEaragaile, An Gleann, Cathair Chorcaí	192	1,194	10,293	11,679	—
Fearann Phiarais, Cathair Chorcaí	—	—	10,063	10,063	—
Iar-Mhuileann Uí Bheoláin, Seanbhóthar Mhala, Cathair Chorcaí	12,903	6,161	244	19,308	17,897
Greenvalley, Dúglas, Cathair Chorcaí	—	—	10,904	10,904	—
Bóthar Hawke, Bóthar Bhaile an Easpaig, Baile an Easpaig, Cathair Chorcaí	6,224	5,012	134	11,370	—
Na Cillíní, Cathair Chorcaí	2,030	11,884	2,004	15,918	—
Bóthar Chionn tSáile, Cathair Chorcaí	—	—	16,661	16,661	—
Meadow Brome, Cooney's Lane, An Ghráinseach, Cathair Chorcaí	—	—	10,304	10,304	—
Cúirt Wolsey, An Linn Dubh, Cathair Chorcaí	—	—	18,678	18,678	15,914
Clarendon Brooks, Carrs Hill, Dúglas, Corcaigh	13,153	—	121	13,274	13,274
Crann Ard, Mainistir Fhear Maí, Corcaigh	—	—	16,713	16,713	—
Hazel Brooke, Baile an Fheintéaraigh, Mala, Corcaigh	16,266	—	258	16,524	16,524

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022 €000	Caiteachas in 2023 €000	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023 €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022 €000
Páirc Lorcáin, Stigh Lorgan, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin	1,013	—	19,421	20,434	—
Admiran, Srath an Urláir, Dún na nGall	—	—	10,588	10,588	10,588
Bóthar an Chlochair, Carn Domhnach, Dún na nGall	—	—	11,720	11,720	11,720
Newtown House (Bloc B), Bóthar Mhullach Íde, Baile Átha Cliath 13	—	—	75,799	75,799	—
194-198 Bóthar Chluain Life, Droim Chonrach, Baile Átha Cliath 9	—	—	18,966	18,966	—
Sráid Bonham, Baile Átha Cliath 8	19,749	64	1,239	21,052	21,052
Gort na Silíní, Baile Formaid-Bruach na Coille-Ráth Bhile, Baile Átha Cliath	16,728	—	3,023	19,751	19,873
Sráid Chlann Bhreasail Uachtarach, Baile Átha Cliath 8	—	—	15,760	15,760	—
Glin Court, An Chúlóg, Baile Átha Cliath 17	757	2,157	11,675	14,589	—
Gairdíní Uí Dhuibhgeannaigh - Forbairt Tionachta Measctha - Costas Tithíochta Sóisialta	—	2,913	126,177	129,090	129,090
Gleann an Tobair, Séipéal Iosóid, Baile Átha Cliath 8	26,404	64	2,796	29,264	29,264
Cúirt Fhionnbarra, Bóthar Chill Chiaráin, Baile Átha Cliath 7	1,087	2,958	16,398	20,443	—
Bóthar Eabhrac, An Rinn, Baile Átha Cliath 4	—	—	14,878	14,878	—
Baile Mhic Íre, Domhnach Bat, Fionnghlas	—	—	70,585	70,585	70,585
Goirt an Teampaill, (Céim 3), Fionnghlas	—	—	13,710	13,710	—
Lána Uí Láimhín, Lusca, Fionnghlas	—	—	16,683	16,683	—
Cionn Iúir, An Ros, Fionnghlas	—	—	72,996	72,996	—
Bóthar an Stáisiúin, Port Mearnóg, Fionnghlas	—	—	20,165	20,165	—
An Choill Gharbh, Béal Átha na Sluaighe, Gaillimh	—	—	10,593	10,593	—
Coill Bhruachláin, Maigh Cuilinn, Gaillimh	13,229	—	100	13,329	13,329
Lohercannon, Trá Lí, Ciarraí	15,024	736	404	16,164	15,614
Suíomh an Óstáin Ambassador, An Chill, Cill Dara	1,940	422	12,352	14,714	—
An Baile Nua, Bóthar Ard Cloch, Cill Droichid, Cill Dara	20,588	48	105	20,741	20,741
Seanbhóthar an Ghoirt Ghlais, Má Naud, Cill Dara	2,951	641	25,475	29,067	—
Cnoc an Chrócaraigh, Bóthar Thobar Chainnigh, Cill Chainnigh	3,554	14,519	17,495	35,568	—

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022 €000	Caiteachas in 2023 €000	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023 €000	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022 €000
Bóthar Hebron, Cill Chainnigh	16,086	41	86	16,213	16,213
Seansuíomh na gCríostaithe, An Ráth Bhán, Luimneach	10,964	—	380	11,344	11,344
Boice Court, (Céim 2), Droichead Átha, Lú	3,861	—	23,277	27,138	27,138
Ellwood, Bóthar Bhaile Mhic Éinigh, Droichead Átha, Lú	2,055	8,478	2,802	13,335	—
Ascaill an Mhóta, Dún Dealgan, Lú	1,317	—	32,336	33,653	33,653
Bóthar an Mhachaire Gailf, Cathair na Mart, Maigh Eo	451	5,500	8,975	14,926	14,926
Rehins Fort, Bóthar Bhéal Easa, Béal an Átha, Maigh Eo	6,976	3,845	746	11,567	11,567
Bóthar Thurlaigh, Caisleán an Bharraigh, Maigh Eo	—	—	10,891	10,891	—
Sráid an Chaisleáin, Cill Dhéagláin, Co. na Mí	2,824	12,543	10,823	26,190	26,190
Tailte an Chlochair, Cill Dealga, Baile Átha Buí, Co. na Mí	—	5,321	4,679	10,000	—
Gort na Glaise, Baile Fargáin, An Uaimh, Co. na Mí	4,631	7,440	19,541	31,612	31,612
Cúirt Loch Gabhar, Dún Seachlainn, Co. na Mí	3,887	6,466	612	10,965	10,965
Páirc Sanderling, An Bealach Caol, Baile an Bhiataigh, Co. na Mí	—	—	30,396	30,396	—
Ard an Radhairc, Carraig Mhachaire Rois, Muineachán	10,421	42	106	10,569	10,569
An Ráithín, Clóirtheach, Uíbh Fhailí	2,026	5,308	7,859	15,193	15,193
Cluain Buiríosa 2, Baile Átha Cliath	376	555	20,111	21,042	—
Clochar na nUrsalach, Sligeach	2,139	19,317	184	21,640	21,740
Sráid Thomáis, Cluain Meala, Tiobraid Árann	—	—	17,977	17,977	—
An Garrán, Cruabhaile Uachtarach, Trá Mhór, Port Láirge	—	4,184	13,963	18,147	—
Baile Gunnair, Cathair Phort Láirge	5,376	8,751	5,223	19,350	19,350
Sráid Loch Garman, Guaire, Loch Garman	—	1,870	10,575	12,445	—
Lána Chill Bhríde, Bré (Tailte Uí Mhurchú), Cill Mhantáin	17,079	—	1,057	18,136	17,342
Merrymeeting View, Ráth Naoi, Cill Mhantáin	11,468	—	349	11,817	11,817
Three Trouts, Na Clocha Liatha, Cill Mhantáin	5,768	8,000	3,894	17,662	17,662
Iomlán	**763,006**	**269,049**	**1,119,658**	**2,151,713**	**1,408,223**

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022	Caiteachas in 2023	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Scéim Cúnaimh Caipitil					
Cómhaoinithe [a]					
25-26 Oileán Uiséir, Cé Uiséir, Baile Átha Cliath 8					
Údarás Áitiúil	265	234	—	499	265
Roinn	10,772	11,711	11,058	33,541	33,775
	11,037	11,945	11,058	34,040	34,040
Eastát Mhichíl, Inse Chór, Baile Átha Cliath 8					
Údarás Áitiúil	167	1,228	—	1,395	167
Roinn	1,364	12,049	7,255	20,668	21,896
	1,531	13,277	7,255	22,063	22,063
Maoinithe ag an Roinn					
Bloc 70, An Plaza, An Pháirc Thiar, Baile Átha Cliath 12	13,986	192	21	14,199	14,199
Cúirt Ellis, Sráid na Binne Boirbe, Baile Átha Cliath 7	9,604	436	931	10,971	10,971
Radharc na Páirce, Baile Munna, Baile Átha Cliath 11	—	—	12,689	12,689	—
Mainéar Aldborough, Coill Hawkins, Na Clocha Liatha, Cill Mhantáin	36,980	239	—	37,219	37,551
Cúirt Uí Chonaill, Leitheanach Mór, An Tóchar, Cathair Chorcaí	—	—	28,607	28,607	—
Claí Mór, Bóthar Mhuine Mheá, Baile an Bhriotaigh, Gaillimh	—	—	15,938	15,938	—
Clochar na Toirbhirte, Port Laoise	1,530	674	24,400	26,604	—
Iomlán	**74,668**	**26,763**	**100,899**	**202,330**	**118,824**

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022	Caiteachas in 2023	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022
	€000	€000	€000	€000	€000
Athfhorás					
Cómhaoinithe [a]					
Athghiniúint Theach an Charnáin Céim 1, Baile Átha Cliath 8					
Údarás Áitiúil	1,490	—	—	1,490	1,490
Roinn	22,610	—	1,338	23,948	24,357
	24,100	—	1,338	25,438	25,847
Maoinithe ag an Roinn					
Bóthar Mhaighréad Ní Chinnéide (ar a dtugtaí Gairdíní San Treasa), Baile Átha Cliath	22,104	—	1,154	23,258	22,979
Athghiniúint Chorcaí Céim 2A, Cnoc na hAoine, Cathair Chorcaí	11,417	—	1,078	12,495	11,853
Athghiniúint Chorcaí Céim 2B, Cnoc na hAoine, Cathair Chorcaí	2,124	2,887	9,422	14,433	15,118
Athghiniúint Chorcaí Céim 1C, Cnoc na hAoine, Cathair Chorcaí	1,106	3,583	10,990	15,679	16,141
Sráid an Tiarna Éadbhard, Luimneach	19,258	—	330	19,588	19,588
Páirc an Teampaill (ar a dtugtaí Ionad Áitiúil an Chnoic Theas) Céim 1, Luimneach	12,793	—	33	12,826	12,826
Páirc an Teampaill (ar a dtugtaí Ionad Áitiúil an Chnoic Theas) Céim 2, Luimneach	3,856	4,200	4,646	12,702	12,702
Páirc Mhic Cosgair/Páirc Dhál gCais, Luimneach	5,286	8,722	8,518	22,526	22,526
Oibreacha Tógála agus Comhshaoil Shligigh, Céim 3, Sligeach	—	257	11,713	11,970	—
Iomlán	**102,044**	**19,649**	**49,222**	**170,915**	**159,580**

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022	Caiteachas in 2023	Ceangaltais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2023	Saolré iomlán caiteachais ionchais an tionscadail 2022
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Bonneagar					
Na Dugaí Theas, Cathair Chorcaí	7,223	19	7,728	14,970	11,630
Droichead na Dothra, Cathair Bhaile Átha Cliath	638	—	11,172	11,810	11,810
Coill na Silíní, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin	3,670	72	20,698	24,440	11,390
Má Nuad, Co. Chill Dara	964	355	15,877	17,196	13,065
Baile Adaim, Baile Átha Cliath Theas	15,348	1,596	—	16,944	16,000
Gleann Maghair, Cathair Chorcaí	4,130	1,680	7,720	13,530	—
Mungairit,	5,423	7,802	3,721	16,946	—
Iomlán	**37,396**	**11,524**	**66,916**	**115,836**	**63,895**
Athnuachan/athbheochan uirbeach					
Sráid Rutland, NEIC, Baile Átha Cliath 1	2,750	307	18,079	21,136	—
Lár Bhaile Thamhlachta - Baile Átha Cliath Theas	2,625	7,071	640	10,336	10,336
Nascacht Iompair Chathair na Gaillimhe - Athghiniúint na Ceathrún Ceannt, Gaillimh	—	15	20,839	20,854	—
Íoslach Comhroinnte Shuíomh an Árais Ceoldrámaíochta, Luimneach	—	5,178	5,574	10,752	—
Cathair agus Contae Luimnigh - Uimhir a hAon Cearnóg an Árais Ceoldrámaíochta, Luimneach	—	5,178	5,213	10,391	—
Tionscadal Creasa Forbartha Straitéisí (CFS) na gCé Thuaidh, Port Láirge	7,572	15,554	77,474	100,600	—
Iomlán	**12,947**	**33,303**	**127,819**	**174,069**	**10,336**

Tabhair faoi deara [a] Comhaoinítear roinnt tionscadal tríd an Roinn agus trí chistí dílse údarás áitiúil áirithe ó choinneáil na Cánach Maoine Áitiúla (CMÁ) (coinnítear 80% d’fháltais CMÁ i gceantar údaráis áitiúil go háitiúil). D’fhéadfadh sé go dtiocfaí laghdú ar cheangaltais na Roinne sna blianta ina dhiaidh sin dá mbeadh údaráis áitiúla sa riocht a gcistí féin a úsáid ó choinneáil CMÁ.

Difríochtaí suntasacha

Tugtar míniú thíos maidir le haon cheangaltas ollmhór sa chás gur tháinig athrú níos mó ná €500,000 ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis i gcomparáid le 2022**.**

Aislinn, Bóthar Chill Rois, Inis, An Clár

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €632,000

Bhain an méadú a tháinig ar chostais cheadaithe an bhuiséid go príomha le hoibreacha faoi thalamh, slándáil suímh, fóntais agus táillí gairmiúla. Eisíodh an cuntas deiridh i mí na Bealtaine 2023.

Bóthar Chúrsa an Uisce, An Linn Dubh, Cathair Chorcaí

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €882,000

Eisíodh ceadú buiséid athbhreithnithe arna méadú i mí Aibreán 2023 de dheasca costais mhéadaithe a bhí mar thoradh ar bhoilsciú**.**

Garrán na Feá, Cloich na Coillte, Corcaigh

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €1.197 milliún

Eisíodh ceadú buiséid athbhreithnithe arna méadú i mí Feabhra 2023 de dheasca costais láithreáin bhreise san áireamh.

Tailte Cheapaí Céim 3, Bóthar Cheapaí, Fionnghlas

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €1.286 milliún

Tháinig méadú ar an mbuiséad faoin gCreat Comhair Boilscithe/Shlabhra an tSoláthair.

Church Fields, Céim 2B, Mullach Eadrad, Baile Átha Cliath 15, Fine Gall

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €2.228 milliún

Tháinig méadú ar an mbuiséad faoin gCreat Comhair Boilscithe/Shlabhra an tSoláthair.

Ascaill Ghráinseach Chill Chairbre, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €1.587 milliún

Tháinig méadú ar an mbuiséad faoin gCreat Comhair Boilscithe/Shlabhra an tSoláthair. Fágadh an tionscadal ar lár ó Chuntais 2022 mar gheall ar an tionscadal a fhorbairt i gcéimeanna roimh an mbliain 2023, agus gach céim níos lú ná €10 milliún. €58.357 milliún a bhí sa chostas ilghnéitheach do gach céim in 2022.

Ascaill Mharcais, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €1.069 milliún

Tháinig méadú ar an mbuiséad faoin gCreat Comhair Boilscithe/Shlabhra an tSoláthair.

Iar-Mhuileann Uí Bheoláin, Seanbhóthar Mhala, Cathair Chorcaí

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €1.411 milliún

Eisíodh ceadú buiséid athbhreithnithe arna méadú i mí Lúnasa 2023 de dheasca costais mhéadaithe a bhí mar thoradh ar bhoilsciú.

Cúirt Wolsey, An Linn Dubh, Cathair Chorcaí

Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €2.764 milliún

Eisíodh ceadú buiséid athbhreithnithe arna méadú i mí na Bealtaine 2023 de dheasca costais mhéadaithe a bhí mar thoradh ar bhoilsciú.

Cnoc an Chrócaraigh, Bóthar Thobar Chainnigh, Cill Chainnigh
Fágtha ar lár ó Chuntas 2022 de dhearmad

Lohercannon, Trá Lí, Ciarraí
Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €550,000
Ceadú buiséid athbhreithnithe iarchonartha i mí Lúnasa 2023.

Lána Chill Bhríde, Bré (Tailte Uí Mhurchú), Cill Mhantáin
Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €794,000
Eisíodh an cuntas deiridh i mí na Nollag 2023.

Athghiniúint Chorcaí Céim 2A, Cnoc na hAoine, Cathair Chorcaí
Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €642,000
Méadaíodh costais arna ceadú sa tionscadal sa Chuntas Deiridh. Bhain an méadú go príomha le costais tógála mhéadaithe, táille theicniúil agus Covid 19.

Athghiniúint Chorcaí Céim 2B, Cnoc na hAoine, Cathair Chorcaí
Laghdú ar an gcaiteachas iomlán measta: €685,000
Bhí earráid san fhigiúr foilsithe in 2022.

Na Dugaí Theas, Cathair Chorcaí
Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €3.34 milliún
Eisíodh ceadú buiséid athbhreithnithe de dheasca meastacháin costais nuashonraithe do chéim 2 agus do chéim 3 arna méadú i mí na Nollag 2023.

Coill na Silíní, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin
Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €13.05 milliún
Eisíodh ceadú buiséid athbhreithnithe arna méadú i mí na Nollag 2023. Bhain an méadú sin leis an gcostas tairsceana do chéim 2 a bheith níos mó ná an bunmheastachán, agus méadaíodh ar chostais sínte cláir chéim 3 de bharr boilscithe.

Má Nuad, Co. Chill Dara
Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €4.131 milliún
Eisíodh ceadú buiséid athbhreithnithe de dheasca boilscithe agus costais deartha mhionsonraithe arna méadú i mí na Nollag 2023.

Baile Adaim, Baile Átha Cliath Theas
Méadú ar an gcaiteachas iomlán a bhfuiltear ag súil leis: €944,000
Eisíodh ceadú buiséid athbhreithnithe go príomha de dheasca Covid 19 agus costais tógála mhéadaithe a bhí mar thoradh ar bhoilsciú costais tógála arna méadú in 2023.

e) Íocaíochtaí aonadacha na dtionscadal comhpháirtíochta príobháidí poiblí

Tá an Roinn tiomanta do Chlár CPP Tithíochta Sóisialta a fhorbairt. Go dtí seo, rinneadh na conarthaí le haghaidh dhá bheart. Baintear úsáid as samhail l leis na bearta seo ar a dtugtar samhail CPP nó Comhpháirtíochta Príobháidí Poiblí 'bunaithe ar infhaighteacht' ina ndéanann cuideachta na hearnála príobháidí aonaid tithíochta sóisialta a dhearadh, a thógáil, a mhaoiniú agus a chothabháil agus íoctar íocaíocht táille aonadaí míosúla léi. Tosaíonn an íocaíocht seo nuair a chríochnaítear na haonaid, agus mairfidh sé ar feadh 25 bliain ó chríochnú na tógála ar gach láithreán. Cuimsíonn sé gach costas tógála agus saolré ar feadh 25 bliana faoin gconradh, lena n-áirítear

- costas tógála tosaigh na n-aonad
- costais chothabhála
- costais oibriúcháin
- costas saolré
- bainistíocht tionóntachta
- costais mhaoinithe
- soláthar seirbhíse, lena n-áirítear bainistíocht tógála agus sócmhainní, bainistíocht neamhní, seirbhísí deisce cabhrach tionóntaí etc.

Áirítear leis na figiúirí freisin boilsciú réamhaisnéise do thréimhse iomlán an chonartha 25 bliain. Cuimsíonn na híocaíochtaí dhá ghné, gné chostais sheasta agus eilimint athraitheach (innéacsaithe), a athraíonn de réir boilscithe.

Is é an t-aon bhealach chun comparáid dhíreach a dhéanamh idir samhlacha éagsúla de sheachadadh tithíochta sóisialta ná trí bhreathnú ar na costais fhoriomlána a thabhaítear. Éilíonn treoirlínte ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóiriú an Phlean Forbartha Náisiúnta (DPENDPDR) maidir le húsáid CPPanna, próiseas cuimsitheach luach ar airgead chun a dheimhniú go soláthraíonn tionscadal CPP luach ar airgead (VFM) don Stát.

Tá ceithre thástáil VFM déanta ag an nGníomhaireacht Airgeadais d'Fhorbairt Náisiúnta do na CPPanna tithíochta sóisialta mar seo a leanas:

1. Réamh-bhreithmheas ar chlár.
2. Tagarmharc cuimsitheach na hEarnála Poiblí (PSB) a ullmhú a léiríonn na costais saoil mheasta iomlána a bhaineann leis an tionscadal a sholáthar trí úsáid a bhaint as modhanna traidisiúnta soláthair na hearnála poiblí.
3. Comparáid idir costas na tairisceana is airde rátáil don PSB.
4. Nuashonraíonn sé an tríú tástáil VFM le haon athruithe a d'fhéadfadh tarlú le linn chéim na Tairisceana is Fearr chun a dheimhniú go bhfuil an tairiscint bhuaiteach i gcomparáid go fabhrach leis an PSB agus gurb ionann é agus VFM.

Beart 1

Críochnaíodh Beart 1 i Ráithe 2 2021, agus cuirtear 534 aonad thar shé shuíomh i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath ar fáil leis. Tá dhá cheann de na suíomhanna lonnaithe i gCathair Bhaile Átha Cliath, agus tá ceann amháin i mBaile Átha Cliath Theas, Cill Dara, Cill Mhantáin agus Lú. Ceapadh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath mar an príomhúdarás áitiúil agus mar údarás conraitheoireachta chun Beart 1 a sheachadadh.

€119 milliún (gan CBL a chur san áireamh) san iomlán a bhí sa chostas caipitil do bheart 1 nó thart ar €222,000 (gan CBL a chur san áireamh) ar an meán do gach ceann de na 534 aonad.

Beart 2

Críochnaíodh Beart 2 i Ráithe 4 2021, agus soláthraítear 465 aonad thar ocht suíomh. Tá trí cinn de na láithreáin lonnaithe i gceantar údaráis áitiúil Chontae Chorcaí, agus ceann amháin i gCathair na Gaillimhe, Port Láirge, an Clár, Cill Dara agus Ros Comáin. Ceapadh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath mar an príomhúdarás áitiúil agus mar an t-údarás conarthach do Bheart 2.

€129 milliún (gan CBL a chur san áireamh) san iomlán a bhí sa chostas caipitil do bheart 2 nó thart ar €277,000 (gan CBL a chur san áireamh) ar an meán do gach ceann de na 465 aonad**.**

	Caiteachas carnach go dtí 31 Nollaig 2022	Caiteachas in 2023	Ceangaltais in-fhorfheidhmithe le dlí atá le comhlíonadh sna blianta ina dhiaidh sin	Iomlán an tionscadail 2023 [b]	Iomlán an tionscadail 2022
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Beart 1 [a]	36,771	10,189	295,109	342,069	344,847
Beart 2 [a]	29,187	8,584	251,563	289,334	294,267
Iomlán	**65,958**	**18,773**	**546,672**	**631,403**	**639,114**

Tabhair faoi deara

[a] Léirítear sa tábla seo oibleagáidí táille aonadaí (TA) do bhearta Comhpháirtíochta Príobháidí Poiblí um thithíocht shóisialta atá curtha i gcrích go dtí seo, lena n-áirítear CBL réamh-mheasta ar na híocaíochtaí TA.

[b] Is de dheasca CBL olltoraidh ar íocaíochtaí TA in 2023 a bheith níos ísle ná an 8% a measadh roimhe sin go raibh laghdú in iomláin an tionscadail in 2023. Dá réir sin, laghdaíodh an ráta CBL tuigthe go 7% ar feadh a bhfuil fágtha sna conarthaí go dtí 2046.

2.14 Dliteanas aibithe

ar 31 Nollaig	2023	2022
	€000	**€000**
Meastachán ar dhliteanais aibithe nach raibh urscaoilte ag deireadh na bliana	70	45

2.15 Dliteanais theagmhasacha

Tá an Roinn páirteach i roinnt imeachtaí dlí, a bhféadfadh dliteanais a bheith mar thoradh orthu sin, ag brath ar thoradh ghníomhaíochtaí AE agus chaingne eile dlí atá ann cheana, atá ar feitheamh agus a d’fhéadfadh a bheith ann amach anseo. Níl aon chinnteacht ann maidir le méid iarbhír ná tráthúlacht dliteanas féideartha.

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Rinneadh an caiteachas riaracháin atá leagtha amach thíos a chionroinnt ar fud na gclár, chun costais iomlána an chláir a chur i láthair.

				2023	2022
		Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
i	Tuarastail, pá agus liúntais				
	Bunfhoinse	112,217			
	Forlíontach	(7,000)			
			105,217	102,411	91,782
ii	Taisteal agus Cothabháil		2,124	2,834	1,989
iii	Oiliúint agus forbairt agus costais theagmhasacha		3,122	3,344	2,414
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide		1,828	1,543	1,356
v	Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha		25,844	15,416	14,814
vi	Costais áitribh oifige		6,104	3,077	2,877
vii	Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe		117	26	62
viii	Taighde (staitisticí agus eacnamaíocht)		220	103	—
ix	Nochtaí cosanta (seirbhísí iniúchta)		79	4	3
x	Oibríochtaí earcaíochta agus Acmhainní Daonna		351	346	305
xi	Aonad anailíseach sonraí staidrimh		534	287	40
xii	Córas Faisnéise Tíreolaíoch		825	771	524
			146,365	**130,162**	**116,166**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha (+/- 25% agus €100,000).

ii Taisteal agus Cothabháil

Soláthar meastacháin €2.124 milliún; olltoradh €2.834 milliún

Bhí an caiteachas san fhotheideal sin €710,000 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin. Tá tromlach an chaiteachais faoi thionchar an éilimh, agus ní féidir é a ríomh go cruinn roimh ré. Bhí leibhéal níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis maidir le taisteal coigríche agus baile.

v Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha

Soláthar meastacháin €25.844 milliún; olltoradh €15.416 milliún

Bhí an caiteachas €10.428 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoill a bhain le dul chun cinn i roinnt tionscadal de chuid Met Éireann mar gheall ar thosca nach raibh neart ag Met Éireann orthu. Tugadh €6.901 milliún ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

vi Costais áitribh oifige

Soláthar meastacháin €6.104 milliún; olltoradh €3.077 milliún

Bhí an caiteachas san fhotheideal sin €3.027 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin. Tharla €1.34 milliún den tearc-chaitheamh mar gheall ar oibreacha nach raibh ag dul ar aghaidh mar a bhíothas ag súil leis in 2023 do phlean athnuachana Theach an Chustaim, mar gheall ar thosca nach raibh neart ag an Roinn orthu. Is de dheasca thromlach an chaiteachais a bheith faoi thionchar an éilimh agus nach féidir é a ríomh go cruinn roimh ré go bhfuil an tearc-chaitheamh fágtha ann. Tugadh €1.34 milliún ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha

viii Taighde (staitisticí agus eacnamaíocht)

Soláthar meastacháin €220,000; olltoradh €103,000

Bhí an caiteachas san fhotheideal sin €117,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoilleanna ar sholáthar seirbhísí suirbhé margaidh do thionscadal taighde a bhí dírithe ar thorthaí ar leibhéal teaghlaigh tithíochta sóisialta, a tháinig chun cinn mar gheall ar easpa cumais tionscail (bhí trí phróiseas tairisceana ag teastáil chun gnólacht suirbhé margaidh a fháil), agus bhí na tairiscintí a fuarthas i gcomhair obair thaighde níos ísle ná mar a bhíothas ag súil.

xi Aonad anailíseach sonraí staidrimh

Soláthar meastacháin €534,000; olltoradh €287,000

Bhí an caiteachas san fhotheideal sin €247,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar sholáthar don tionscadal clárlainne Metadata gan a bheith curtha i gcrích in 2023.

Clár A Tithíocht

				2023		2022
			Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
			€000	€000	€000	€000
A.1	Riarachán − pá					
		Bunfhoinse	20,879			
		Forlíontach	(1,491)			
				19,388	24,251	22,089
A.2	Riarachán – neamhphá			4,177	3,295	3,085
A.3	Tithíocht údaráis áitiúil					
		Bunfhoinse	1,184,101			
		Géilleadh iarchurtha	240,000			
		Forlíontach	(220,000)			
				1,204,101	1,169,580	1,088,785
A.4	Clár reatha caiteachais um thithíocht shóisialta					
		Bunfhoinse	367,000			
		Forlíontach	11,000			
				378,000	378,000	368,786
A.5	An Scéim cóiríochta ar cíos			113,000	112,993	113,910
A.6	Scéim Íocaíochta Cúnaimh Tithíochta			543,800	537,367	538,961
A.7	Scéim Cúnaimh Caipitil					
		Bunfhoinse	137,000			
		Forlíontach	80,000			
				217,000	205,911	167,982
A.8	Scéim iasachtaí caipitil agus fóirdheontais			53,900	56,053	62,728
A.9	Áiseanna pobail			500	245	79
A.10	Morgáiste go cíos					
		Bunfhoinse	18,000			
		Forlíontach	(10,800)			
				7,200	5,624	7,602
A.11	Saoráid Airleacain Caipitil & Léasaithe			309,599	299,099	207,560
A.12	Cóiríocht agus tacaíocht do Thaistealaithe					
		Bunfhoinse	26,670			
		Forlíontach	4,000			
				30,670	30,345	26,920
A.13	Cóiríocht do dhaoine gan dídean					
		Bunfhoinse	215,000			
		Forlíontach	102,000			
				317,000	316,991	242,450

				2023		2022
				Soláthar meastacháin	Táirgeacht	Táirgeacht
			€000	€000	€000	€000
A.14	Tithíocht do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine aosta					
		Bunfhoinse	3,100			
		Forlíontach	(800)			
				2,300	1,322	1,190
A.15	Athghiniúint agus athchóiriú eastáit					
		Bunfhoinse	50,000			
		Forlíontach	(10,000)			
				40,000	37,192	37,547
A.16	Éifeachtúlacht fuinnimh – iarfheistiú			87,000	76,921	64,142
A.17	An Scéim Deisiúcháin agus léasúcháin					
		Bunfhoinse	12,000			
		Forlíontach	(1,000)			
				11,000	10,061	9,949
A.18	Deontais do thithíocht phríobháideach					
		Bunfhoinse	67,000			
		Forlíontach	6,000			
				73,000	72,990	66,334
A.19	Liúntais mhorgáiste			500	463	397
A.20	Tithíocht inacmhainne/fóirdheontas úinéireachta roinnte			2,200	2,153	1,457
A.21	CBÁSTG			10,000	20,145	17,028
A.22	Leasúchán tithe lochtacha – airgeadteoranta					
		Bunfhoinse	65,000			
		Forlíontach	(24,000)			
				41,000	43,101	28,753
A.23	An Ghníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe					
		Bunfhoinse	15,230			
		Forlíontach	114,000			
				129,230	128,799	135,553
A.24	An Bord um Thionóntachtaí Cónaithe			13,370	13,370	11,138
A.25	Cigireacht ar chóiríocht ar cíos			9,000	7,302	6,878
A.26	Údarás Rialála na gComhlachtaí Tithíochta Ceadaithe			3,085	2,190	2,189

				2023		2022
				Soláthar meastacháin	Táirgeacht	Táirgeacht
			€000	€000	€000	€000
A.27	Cothabháil/folúis atá beartaithe					
		Bunfhoinse	31,000			
		Forlíontach	15,000			
				46,000	46,000	28,945
A.28	Iasacht ar chothromas tí de réir costais					
		Bunfhoinse	75,000			
		Forlíontach	120,000			
				195,000	174,613	50,874
A.29	DPGanna/feabhsúcháin/ feabhais			25,000	19,998	18,266
A.30	Scéim an Chéad Bhaile			50,000	40,000	40,000
A.31	Ciste Tithíochta Inacmhainne					
		Bunfhoinse	90,000			
		Forlíontach	(70,000)			
				20,000	19,759	8,839
A.32	Ciste Croí Cónaithe					
		Bunfhoinse	30,000			
		Forlíontach	(18,700)			
				11,300	7,117	1,473
A.33	Clár Tithíochta Sóisialta CPP			30,000	21,904	—
A.34	Seirbhísí eile			6,090	5,933	4,640
				4,003,410	**3,891,087**	**3,386,529**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin an chláir (+ /- 5% agus €100,000).

A.3 Tithíocht údaráis áitiúil

Soláthar meastacháin €1.424 *billiún; olltoradh €1.169 billiún*

Áirítear géilleadh iarchurtha €240 milliún a tugadh ar aghaidh ó 2022. Bhí an caiteachas €254.521 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar tionscadail féintógála agus lándéanta na n-údarás áitiúil nach raibh ag dul ar aghaidh mar a bhíothas ag súil leis ina bPleananna Gníomhaíochta um Sheachadadh Tithíochta, de bharr cúiseanna éagsúla lena n-áirítear boilsciú tógála agus moill bhorrtha maidir le tairiscintí in 2020 agus 2021 de bharr Covid-19. Níor lorg roinnt éadálacha Tionónta in Situ (TiS) a bhí curtha i gcrích nó a bhí ar siúl cúiteamh faoi dheireadh 2023, agus lorg Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe (CTCanna) seachadadh TiS níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis faoin gclár Scéim Cúnaimh Caipitil (A7). Aistríodh €220 milliún den tearc-chaitheamh chuig cláir eile a thacaíonn le seachadadh tithíochta

reatha agus sa todhchaí, lena n-áirítear €64 milliún chuig an gCiste Fála Talún a thacóidh le féintógáil údaráis áitiúla, trí mheastachán forlíontach i mí na Samhna, agus tugadh €36.021 milliún ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha. In 2023, úsáideadh maoiniú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú, le luach €34.704 milliún air.

A.7 Scéim Cúnaimh Caipitil

Soláthar meastacháin €137 milliún; olltoradh €205.911 milliún

Bhí an caiteachas €68.911 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar bhoilsciú tógála a raibh tionchar aige ar thithe nua a thógáil chomh maith le tithe athláimhe a éadáil agus a athchóiriú. Bhí caiteachas breise maidir le gníomhaíocht tionónta in situ. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €80 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach. Tugadh an tearc-chaitheamh €11.089 milliún ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha. In 2023, úsáideadh maoiniú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú, le luach €14.31 milliún air.

A.9 Áiseanna pobail

Soláthar meastacháin €500,000; olltoradh €245,000

Bhí an caiteachas €255,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar go bhfuil tionscadail saoráide comhchoitinne faoi thionchar an éilimh, agus soláthraíonn siad saoráidí breise mar chomhlánú ar thionscadail tógála na Scéime Cúnaimh Caipitil. Tugadh €255,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.10 Morgáiste go cíos

Soláthar meastacháin €18 milliún; olltoradh €5.624 milliún

Bhí an caiteachas €12.376 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar an scéim Morgáiste go cíos a bheith faoi thionchar an éilimh agus go mbraitheann rátaí comhlíonta ar leibhéal rannpháirtíochta an iasachtaí arbh féidir le hiasachtóirí a bhaint amach. In 2023, chuir an Roinn tús le céim nua sa scéim Morgáiste go cíos rud a d’fhág go raibh moilliú sealadach ar an scéim. Aistríodh €10.8 milliún chuig fotheidil eile trí mheastachán forlíontach. Tugadh an tearc-chaitheamh €1.576 milliún ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.12 Cóiríocht agus tacaíocht do Thaistealaithe

Soláthar meastacháin €26.67 milliún; olltoradh €30.345 milliún

Bhí an caiteachas €3.675 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhéadú sna costais tógála agus méadú i ngníomhaíocht údaráis áitiúil. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €4 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach. Bhain an ghníomhaíocht bhreise le méadú ar sheachadadh Grúpscéimeanna Tithíochta do Thaistealaithe, fáltais na dTaistealaithe agus méadú ar ghníomhaíocht maidir le bánna laithreáin stad a sholáthar agus a athchóiriú. Cosúil le blianta roimhe seo, úsáideadh maoiniú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú, le luach €5.781

milliún air in 2023. Tugadh €2,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha

A.13 Cóiríocht do dhaoine gan dídean

Soláthar meastacháin €215 milliún; olltoradh €316.991 milliún

Bhí seirbhísí easpa dídine faoi bhrú nach beag in 2023 mar gheall ar an líon méadaithe a tháinig i láthair agus an líon méadaithe teaghlach a raibh gá le cóiríocht éigeandála agus tacaíochtaí gaolmhara acu. Bhí an caiteachas €101.991 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar an méadú i líon na dteaghlach i gcóiríocht éigeandála, an costas méadaithe i leith cóiríocht éigeandála a sholáthar, méaduithe suntasacha sa chostas maireachtála agus an ganntanas sa chumas cóiríochta san earnáil neamhrialtais. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €102 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach. Chomh maith leis sin, chuir an maoiniú leathnú ar fáil ar mhaithe le Tús Áite do Thithíocht, forbairt agus leathadh amach na Straitéise do Dhaoine Óga gan Dídean agus maoiniú breise ar mhaithe le bearta chun easpa dídine a chosc. Ar 28 Samhain 2023, cheadaigh an Rialtas, ar bhonn eisceachtúil, maoiniú suas go dtí €15 milliún a íoc le hIontaobhas Peter McVerry, idir 1 Nollaig 2023 agus 31 Márta 2024 ar bhonn céimnithe. Áirítear san olltoradh deiridh le haghaidh 2023 íocaíochtaí cistiúcháin eisceachtúla de luach €3.9 milliún a íocadh le hIontaobhas Peter McVerry in 2023.

A.14 Tithíocht do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine aosta

Soláthar meastacháin €3.1 milliún; olltoradh €1.322 milliún

Bhí an caiteachas €1.778 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoill sa tionscadal píolóta. Bhí tearc-chaitheamh beag sa Tionscadal um Chothabháil Tionóntachta mar gheall ar mhoill in éilimh Ráithe 4. Aistríodh €800,000 den tearc-chaitheamh chuig cláir eile trí mheastachán forlíontach. Tugadh an tearc-chaitheamh €328,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.15 Athghiniúint agus athchóiriú eastáit

Soláthar meastacháin €50 milliún; olltoradh €37.192 milliún

Bhí an caiteachas €12.808 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar éilimh níos lú a fháil ó údaráis áitiúla ná mar a bhíothas ag súil leis. Bhain sé sin i bpáirt le fadhbanna maidir leis an slabhra soláthair agus moilleanna éagsúla i leith sheachadadh na dtionscadal. Aistríodh €10 milliún den tearc-chaitheamh chuig cláir eile trí mheastachán forlíontach. Tugadh an tearc-chaitheamh €2.808 milliún ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.16 Éifeachtúlacht fuinnimh – iarfheistiú

Soláthar meastacháin €87 milliún; olltoradh €76.921 milliún

Bhí an caiteachas €10.079 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar líon éileamh níos lú a chuir údaráis áitiúla isteach ná mar a bhíothas ag súil leis. Tugadh an tearc-

chaitheamh €10.079 milliún ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.17 An Scéim Deisiúcháin agus léasúcháin

Soláthar meastacháin €12 milliún; olltoradh €10.061 milliún

Bhí an caiteachas €1.939 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar sheachadadh níos lú ná mar a bhíothas ag súil leis agus moilleanna i leith údaráis áitiúla ag cur sonraisc isteach. Aistríodh €1 milliún den tearc-chaitheamh chuig cláir eile trí mheastachán forlíontach. Tugadh an tearc-chaitheamh €939,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.18 Deontais do thithíocht phríobháideach

Soláthar meastacháin €67 milliún; olltoradh €72.99 milliún

Bhí an caiteachas €5.99 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar éileamh méadaithe ar an scéim iar-Covid-19. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €6 mhilliún mar chuid den mheastachán forlíontach. Cosúil le blianta roimhe seo, úsáideadh maoiniú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú, le luach €2.648 milliún air in 2023. Tugadh €10,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha

A.21 CBÁSTG

Soláthar meastacháin €10 milliún; olltoradh €20.145 milliún

Bhí caiteachas an Chiste Gníomhachtaithe Tithíochta Bonneagair Áitiúil (LIHAF) €10.145 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhéadú sna tionscadail a bhí ag céim na híocaíochta in 2023 agus a maoiníodh trí aistrithe ó chláir fotheidil eile. Tugadh an t-aistriú cistí €6,000 isteach san fhotheideal ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.22 Leasúchán tithe lochtacha – airgeadteoranta

Soláthar meastacháin €65 milliún; olltoradh €43.101 milliún

Bhí an caiteachas €21.899 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar an Scéim Deontais Feabhsaithe um Bloic Coincréite Lochtacha a osclaíodh le haghaidh iarratas in Iúil 2023. Bhí an caiteachas níos ísle ná mar bhíothas ag súil leis toisc go bhfuil tréimhse ann idir an t-iarratas a fháil ina meastar úinéirí tí agus a dhéantar cinneadh ina dtaobh maidir leis an deontas go dtí gur féidir leo íocaíochtaí ón scéim a fháil. Tá aga moille suntasach idir deontas a cheadú agus maoiniú a tharraingt anuas. Aistríodh €24 milliún den tearc-chaitheamh sin chuig cláir eile trí mheastachán forlíontach. Tugadh an t-aistriú cistí €9,000 isteach san fhotheideal ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.23 An Ghníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe

Soláthar meastacháin €15.23 milliún; olltoradh €128.799 milliún

Bhí an caiteachas €113.569 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin mar gheall ar cheadú an Rialtais i leith síneadh a chur leis an gCiste Fála Talún i leith Tithíocht do Chách. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin faoi €114 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach a aistríodh chuig an nGníomhaireacht Tithíochta chun go bhféadfaí an Ciste Fála Talún a mhaoiniú.

A.25 Cigireacht ar chóiríocht ar cíos

Soláthar meastacháin €9 milliún; olltoradh €7.302 milliún

Bhí an €1.698 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar líon níos lú cigireachtaí ag roinnt údaráis áitiúla ná mar a bhíothas ag súil leis, le deacrachtaí in earcaíocht agus coinneáil foirne ag cur as d'an-chuid acu. Tá dul chun cinn á dhéanamh maidir le spriocanna náisiúnta a bhaint amach, i ndiaidh leibhéil na gníomhaíochta cigireachta titim go suntasach le linn na dianghlasála.

A.26 Údarás Rialála na gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta

Soláthar meastacháin €3.085 milliún; olltoradh €2.19 milliún

Bhí an caiteachas €895,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar dheacrachtaí i bhfeachtais earcaíochta chun poist fholmha a líonadh agus caiteachas a raibh moill leis de bharr a bheith ag feitheamh ar leasuithe reachtaíochta a chur i bhfeidhm, a raibh moill iarmhartach mar thoradh aige ar an gclár cláraithe agus costais ghaolmhara.

A.27 Cothabháil/folúis atá beartaithe

Soláthar meastacháin €31 milliún; olltoradh €46 milliún

Bhí an caiteachas €15 mhilliún níos airde ná an soláthar meastacháin mar gheall ar thacaíocht a sholáthar do líon breise teaghaisí de bhreis ar an mbunsprioc leithdháilte a athchóiríodh agus a cuireadh ar cíos in athuair in 2023 agus do mhaoiniú breise in aghaidh na réadmhaoine i gcásanna áirithe. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €15 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach. Úsáideadh maoiniú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú, le luach €22,000 air in 2023.

A.28 Iasacht ar chothromas tí de réir costais

Soláthar meastacháin €75 milliún; olltoradh €174.613 milliún

Bhí an caiteachas €99.613 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhaoiniú €60 milliún ar mhaithe leis an scéim nua Infheistíochta um Thionóntachtaí Slána agus Cíos Inacmhainne (TSCI) lena n-áirítear faoin bhfotheideal sin le haghaidh 2023, agus méadú i dtionscadail cíosa de réir costais a raibh gá le maoiniú in 2023. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin €120 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach. Tugadh €20.387 milliún ar

aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha, lena n-áirítear €20 milliún a bheidh curtha ar leataobh le haghaidh na scéime TSCI.

A.29 DPGanna/feabhsúcháin/ feabhais

Soláthar meastacháin €25 milliún; olltoradh €19.998 milliún

Bhí an caiteachas €5.002 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar líon laghdaithe éileamh a chuir údaráis áitiúla faoi bhráid na Roinne faoin Scéim Deontas do Dhaoine faoi Mhíchumas (DPGS). Tugadh an tearc-chaitheamh €5.002 milliún ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha. Cosúil le blianta roimhe seo, úsáideadh maoiniú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú, le luach €558,000 air in 2023.

A.30 Scéim an Chéad Bhaile

Soláthar meastacháin €50 milliún; olltoradh €40 milliún

Tharraing DAC Scéim an Chéad Bhaile in Éirinn €40 milliún anuas chun ceangaltais an Stáit mar chuid den chomhfhiontar a chomhlíonadh. Aistríodh an €10 milliún a bhí fágtha chuig cláir eile trí aistriú cistí.

A.31 Ciste Tithíochta Inacmhainne

Soláthar meastacháin €90 milliún; olltoradh €19.759 milliún

Bhí an caiteachas €70.241 million níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar líon níos lú údarás áitiúil ag cur éilimh Ciste Tithíochta Inacmhainne isteach in 2023 ná mar a bhíothas ag súil leis. Méadófar ar chaiteachais go suntasach mar a dhéanann tionscadail dul chun cinn tógála. Aistríodh €70 milliún den tearc-chaitheamh sin chuig cláir eile trí mheastachán forlíontach. Tugadh €241,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.32 Ciste Croí Cónaithe

Soláthar meastacháin €30 milliún; olltoradh €7.117 milliún

Bhí an caiteachas €22.883 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin. Maoiníonn an fotheideal scéimeanna faoi Chathracha Croí Cónaithe agus Bailte Croí Cónaithe. Baineann an tearc-chaitheamh €17.26 milliún leis an scéim Bhailte Croí Cónaithe: níor cuireadh tús leis an bpríomhscéim, Deontas Athchóirithe do Réadmhaoin Fholamh, ach i mí Iúil 2022, agus tá aga moille thart ar 13 mhí idir deontas a cheadú agus an tarraingt anuas de bharr go bhfuil ar oibreacha a bheith críochnaithe sula dtarlóidh an tarraingt anuas. Baineann an tearc-chaitheamh €5.623 milliún leis an scéim Cathracha Croí Cónaithe a raibh moill le comhaontuithe a thabhairt i gcrích go dtí go gceadófar státchabhair ó Choimisiún an Aontais Eorpaigh, nach bhfuarthas go dtí Feabhra 2023. Ní féidir maoiniú faoin scéim a íoc ach amháin tar éis árasán a dhíol, agus tógáil árasán dhá bhliain le cur i gcrích. Níor íocadh aon mhaoiniú le linn 2023 agus mar sin bhí an caiteachas srianta chuig costais riaracháin. Aistríodh €18.7 milliún den tearc-chaitheamh sin chuig cláir eile trí mheastachán forlíontach. Tugadh €2.073

milliún den tearc-chaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.33 Clár Tithíochta Sóisialta CPP

Soláthar meastacháin €30 milliún; olltoradh €21.904 milliún

Bhí an caiteachas €8.096 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar leibhéal níos lú éilimh a fháil ná mar a bhíothas ag súil leis maidir le táillí gairmiúla i leith tionscadail nua a dhearadh agus a fhorbairt. Tugadh an tearc-chaitheamh €8.096 milliún ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

Clár B Uisce

			2023		2022
		Soláthar meastacháin		**Táirgeacht**	**Táirgeacht**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
B.1	Riarachán − pá				
	Bunfhoinse	3,855			
	Forlíontach	(487)			
			3,368	6,946	6,571
B.2	Riarachán – neamhphá		703	795	647
B.3	Clár cáilíochta uisce				
	Bunfhoinse	31,787			
	Forlíontach	(2,100)			
			29,687	24,952	20,646
B.4	Clár Uisce Tuaithe				
	Bunfhoinse	67,650			
	Forlíontach	(10,000)			
			57,650	61,553	54,520
B.5	Uisce Éireann				
	Bunfhoinse	1,557,200			
	Géilleadh iarchurtha	95,800			
	Forlíontach	(2,500)			
			1,650,500	1,650,316	1,415,040
B.6	Údaráis Áitiúla		13,600	10,234	12,771
B.7	Saincheisteanna oidhreachta comhshaoil uisce				
	Bunfhoinse	8,000			
	Forlíontach	(6,000)			
			2,000	413	287
B.8	Timpeallacht mhuirí		4,355	2,348	1,688
B.9	Comhlacht Comhairleach Uisce		320	9	47
B.10	Seirbhísí eile		34	—	—
			1,762,217	**1,757,566**	**1,512,217**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin an chláir (+ /- 5% agus €100,000).

B.3 Clár cáilíochta uisce

Soláthar meastacháin €31.787 milliún; olltoradh €24.952 milliún

Bhí an caiteachas €6.835 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar an moill ar thabhairt chun críche an phlean bainistíochta abhantraí, rud a d'fhág go raibh moill ar cheadú agus tús na gclár oibre, na n-imeachtaí agus na ngníomhaíochtaí éagsúla. Bhí moilleanna eile ar chostais chláir mar thoradh ar dhúshláin foirne amhail folúntais phoist nach raibh súil leo agus deacrachtaí poist a líonadh san earnáil údaráis áitiúil. Chomh maith leis sin, tá maoiniú ilbhliantúil ann maidir le clár INTERREG V (bearta comhshaoil) an AE, agus braitheann an méid a theastaíonn in aon bhliain ar leith ar an méid a tarraingíodh anuas sa bhliain roimhe sin. Tugadh an tearc-chaitheamh €161,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

B.4 Clár Uisce Tuaithe

Soláthar meastacháin €67.650 milliún; olltoradh €61.553 milliún

Bhí an caiteachas €6.097 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin agus léirítear an fíoras gur féidir le tionscadail faoin gclár uisce tuaithe a bheith casta, agus roinnt mhaith blianta ann sula dtugtar chun críche iad, a d'fhéadfadh tionchar a bheith aige ar chaiteachas i gcomparáid le réamh-mheastacháin. Chomh maith leis sin, ní raibh caiteachas ar bith ann in 2023 don bheart riachtanas bailithe agus cóireála fuíolluisce do shráidbhailte gan rochtain ar sheirbhísí fuíolluisce poiblí de bharr nár fógraíodh an maoiniú ceadaithe do sheacht dtionscadal ar leith go dtí go déanach i Ráithe 4 2023. Tugadh €3.146 milliún den tearc-chaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

B.6 Údaráis Áitiúla

Soláthar meastacháin €13.6 milliún; olltoradh €10.234 milliún

Bhí an caiteachas €3.366 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar cheanglas forchúitimh níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis ar iasachtaí oidhreachta i leith seirbhísí uisce i seilbh na n-údarás áitiúil agus costais airgeadais éagsúla na n-iasachtaí. Chomh maith leis sin, tháinig coigilteas chun cinn mar thoradh ar fhorchúiteamh níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis ar chaiteachas na n-údarás áitiúil ar fheidhmiú na hOifige Aistrithe Seirbhísí Uisce agus maidir le hobair ar aistrithe sócmhainní na seirbhísí uisce chuig Uisce Éireann.

B.7 Saincheisteanna oidhreachta comhshaoil uisce

Soláthar meastacháin €8 milliún; olltoradh €413,000

Bhí an caiteachas €7.587 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar thearc-chaitheamh ar thionscadail bhonneagair a sholáthair forbróir. Bhí rannpháirtíocht níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis ar an Scéim Deontais um Leasúchán Luaidhe a bhí faoi thionchar an éilimh. Tugadh €1.587 milliún den tearc-chaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

B.8 Timpeallacht mhuirí

Soláthar meastacháin €4.355 milliún; olltoradh €2.348 milliún

Bhí an caiteachas €2.007 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar tharraingt anuas maoinithe laghdaithe ag gníomhaireachtaí seachtracha mar gheall ar mhoill ar roinnt gnéithe den obair thacaíochta a thosú. Tugadh €436,000 den tearc-chaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

B.9 Comhlacht Comhairleach Uisce

Soláthar meastacháin €320,000; olltoradh €9,000

Bhí an caiteachas €311,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar thoradh ar dhíscaoileadh an Bhoird Chomhairligh Uisce le héifeacht ón 28 Aibreán 2023.

Clár C Rialtas Áitiúil

				2023		2022
			Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
			€000	€000	€000	€000
C.1	Riarachán − pá					
		Bunfhoinse	9,080			
		Forlíontach	(641)			
				8,439	10,908	10,315
C.2	Riarachán – neamhphá			1,890	1,565	1,471
C.3	Ciste Rialtais Áitiúil					
		Bunfhoinse	421,318			
		Forlíontach	83,664			
				504,982	520,216	387,501
C.4	Seirbhísí dóiteáin agus éigeandála					
		Bunfhoinse	23,815			
		Forlíontach	8,000			
				31,815	32,853	23,716
C.5	Toghchóras			4,032	3,003	2,084
C.6	An Binse Luachála			1,995	1,167	1,148
C.7	Ciste Forbartha Údaráis Áitúil an Oileáin Chomhroinnte			5,000	3,328	—
C.8	Seirbhísí eile					
		Bunfhoinse	3,580			
		Forlíontach	14,470			
				18,050	10,290	1,323
				576,203	**583,330**	**427,558**

Difríochtaí suntasacha
Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin an chláir (+ /- 5% agus €100,000).

C.3 Ciste Rialtais Áitiúil

Soláthar meastacháin €421.318 milliún; olltoradh €520.216 milliún

Bhí an caiteachas €98.898 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin, rud a léiríonn meastachán forlíontach de luach €83.664 milliún a soláthraíodh agus an t-aistriú maoinithe bhreise isteach san fhotheideal. Bhí an gá le maoiniú breise thar an mbunmheastachán mar gheall ar an ngá a bhí ann do thacaithe breise i roinnt réimsí san earnáil lena n-áirítear roinnt suíomhanna oidhreachta na Sionainne a aistriú, tacaíocht do Chomhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath i ndiaidh na gcíréibeacha i mí na Samhna agus maoiniú le tabhairt ar aghaidh i gcomhair íocaíochta in 2024, maidir le costais thréigthe a bhaineann leis an gclár um chlaochlú uisce.

C.4 Seirbhísí dóiteáin agus éigeandála

Soláthar meastacháin €23.815 milliún; olltoradh €32.853 milliún

Bhí an caiteachas €9.038 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin, rud a léiríonn meastachán forlíontach de luach €8 milliún a soláthraíodh agus an t-aistriú maoinithe bhreise isteach san fhotheideal. Bhí gá leo sin mar gheall ar chaiteachas breise a tabhaíodh chun tacú le húdaráis áitiúla leis na costais a bhaineann le comhaontú an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre (CCÁO) agus costais tógála bonneagair mhéadaithe (tógáil stáisiún/athchóirithe) mar thoradh ar an mboilsciú leanúnach san earnáil tógála. Tabhaíodh costais bhreise freisin ag forchéimniú athnuachan an fhlít éigeandála túsline agus saintrealaimh dóiteáin. Tugadh €44,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

C.5 Toghchóras

Soláthar meastacháin €4.032 milliún; olltoradh €3.003 milliún

Bhí an caiteachas €1.029 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chaiteachas níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis ar obair cáilíochta sonraí le haghaidh an tionscadal chun clárú toghcháin a nuachóiriú de bharr saincheisteanna uainiúcháin; chomh maith leis sin, ní raibh gá le cistí a cuireadh ar leataobh i gcomhair vótaíochtaí neamhbheartaithe in 2023, agus níor tabhaíodh aon chaiteachas maidir le toghchán méarachta Luimnigh toisc nach raibh an Bille achtaithe go fóill. Tugadh €215,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

C.6 An Binse Luachála

Soláthar meastacháin €1.995 milliún; olltoradh €1.167 milliún

Bhí an caiteachas €828,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar thosca éagsúla, lena n-áirítear moill in earcú foirne breise, moill in uasghrádú bhunachar sonraí an Bhinse Luachála agus laghdú sa ghá le hachomhairc a reáchtáil lasmuigh den láthair. Tugadh €225,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

C.7 Ciste Forbartha Údaráis Áitúil an Oileáin Chomhroinnte

Soláthar meastacháin €5 milliún; olltoradh €3.328 milliún

Bhí an caiteachas €1.672 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar costais tionscadail 2023 a bheith níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leo le roinnt tionscadal nach bhfuiltear ag súil go mbeidh siad curtha i gcrích go dtí Meitheamh 2024, le tionscadal amháin gan a bheith ag dul ar aghaidh. Tugadh €1.672 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha ón bhfotheideal sin.

C.8 Seirbhísí eile

Soláthar meastacháin €3.58 milliún; olltoradh €10.29 milliún

Bhí an caiteachas €6.71 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin. Méadaíodh an soláthar meastacháin don fhotheideal sin faoi €14.47 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach i mí na Samhna chun caiteachas réamh-mheasta le húdaráis áitiúla a riar maidir le freagairt agus glantachán i ndiaidh eachtraí aimsire tromchúiseacha ar chúis le damáiste agus le haghaidh forchúitimh éileamh faighte maidir le díobhálacha mailíseacha, atá faoi thionchar an éilimh agus deacair a thuar. Tháinig coigilteas chun cinn de bharr nár reáchtáladh toghchán méarachta Luimnigh in 2023 agus costas na n-údarás áitiúil maidir le freagairt agus glantachán i ndiaidh eachtraí aimsire tromchúiseacha a bheith níos lú ná mar a bhíothas ag súil. Tugadh €2,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

Clár D Pleanáil

				2023	2022
		Soláthar meastacháin		Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
D.1	Riarachán − pá				
	Bunfhoinse	7,720			
	Forlíontach	(392)			
			7,328	5,821	5,522
D.2	Riarachán – neamhphá		1,585	1,243	1,099
D.3	An Bord Pleanála		26,879	30,879	22,166
D.4	An Binse Pleanála		1,600	31	1,364
D.5	Oifig an Rialálaí Pleanála		4,408	3,988	3,588
D.6	Beartas Pleanála		2,000	1,878	603
D.7	Pleanáil Náisiúnta, Réigiúnach agus Uirbeach		2,283	2,018	2,011
D.8	Pleanáil sonraí spásúlachta		500	500	263
D.9	Athnuachan/athbheochan uirbeach				
	Bunfhoinse	136,010			
	Forlíontach	(28,000)			
			108,010	123,939	45,156
D.10	Suirbhéireacht Ordanáis Éireann		2,045	2,044	19,578
D.11	An Ghníomhaireacht Forbartha Talún		5,750	1,123	534
D.12	Urthrá		3,726	1,305	687
D.13	Pleanáil Spásúlachta Muirí		2,205	438	733
D.14	Rialáil Pleanála an AE agus idirnáisiúnta		350	164	123
D.15	An tÚdarás Rialála Limistéir Mhuirí		4,345	2,209	471
D.16	Acmhainní agus tacaíochtaí pleanála an Údaráis Áitiúla				
	Bunfhoinse	5,400			
	Forlíontach	(2,000)			
			3,400	50	—
D.17	Seirbhísí eile				
	Bunfhoinse	17,245			
	Forlíontach	(15,000)			
			2,245	2,275	2,813
			178,659	**179,905**	**106,711**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin an chláir (+ /- 5% agus €100,000).

D.3 An Bord Pleanála

Soláthar meastacháin €26.879 milliún; olltoradh €30.879 milliún

Bhí an caiteachas €4 mhilliún níos airde ná an soláthar meastacháin. Tugadh an maoiniú trí aistriú cistí ó fhotheidil eile chun costais dhlíthiúla bhreise a riar.

D.4 An Binse Pleanála

Soláthar meastacháin €1.6 milliún; olltoradh €31,000

Bhí an caiteachas €1.569 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar go mbraitheann tarraingt anuas caiteachais ar éilimh i gcomhair costais tríú páirtí a chur isteach ar deacair iad a thuar. Bhíothas ag súil le héileamh suntasach tríú páirtí, ach níor cuireadh i gcrích é.

D.5 Oifig an Rialálaí Pleanála

Soláthar meastacháin €4.408 milliún; olltoradh €3.988 milliún

Bhí an caiteachas €420,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar shaincheisteanna earcaíochta agus uainiú na dtarraingtí anuas.

D.6 Beartas Pleanála

Soláthar meastacháin €2 milliún; olltoradh €1.878 milliún

Bhí an caiteachas €122,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar chaiteachas ar an tionscadal Pleanála ar Líne a bheith níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis.

D.7 Pleanáil náisiúnta réigiúnach agus uirbeach

Soláthar meastacháin €2.283 milliún; olltoradh €2.018 milliún

Bhí an caiteachas €265,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar thaighde agus tionscadal fianaise-bhunaithe do Chriosanna Forbartha Uirbí gan a bheith ag dul ar aghaidh, de bharr moill ar an reachtaíocht tacaíochta.

D.9 Athnuachan/athbheochan uirbeach

Soláthar meastacháin €136.01 milliún; olltoradh €123.939 milliún

Bhí an caiteachas €12.071 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar líon tionscadal caipitil mórscála gan a bheith ag dul ar aghaidh chomh luath is a bhíothas ag súil leis in 2023. Tugadh €66,000 ón bhfotheideal ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

D.11 An Ghníomhaireacht Forbartha Talún

Soláthar meastacháin €5.75 milliún; olltoradh €1.123 milliún

Bhí an caiteachas in 2023 €4.627 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar chaiteachas caipitil d'fheidhmeanna neamheacnamaíocha a bheith níos lú ná mar a bhíothas ag súil leis. Chomh maith leis sin, ní chumhdaíonn cistiúcháin státchiste don Ghníomhaireacht Forbartha Talún (LDA) ach feidhmeanna neamheacnamaíocha sonracha mar a shonraítear faoi A.29 den Acht fán nGníomhaireacht Forbartha Talún áit a raibh raon feidhme na hoibre incháilithe níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis. Tugadh €4.096 milliún ón bhfotheideal ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

D.12 Urthrá

Soláthar meastacháin €3.726 milliún; olltoradh €1.305 milliún

Bhí an caiteachas €2.421 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar an gcaiteachas ar shocraíochtaí ar tháillí dlíthiúla a bheith níos lú ná mar a bhíothas ag súil.

D.13 Pleanáil Spásúlachta Muirí

Soláthar meastacháin €2.205 milliún; olltoradh €438,000

Bhí an caiteachas €1.767 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna i bhforbairt lín scéimeanna, lena n-áirítear córas nua bainistíocht toilithe, agus costais foirne ag Foras na Mara a bheith níos lú ná mar a bhíothas ag súil.

D.14 Rialáil Pleanála an AE agus idirnáisiúnta

Soláthar meastacháin €350,000; olltoradh €164,000

Bhí an caiteachas €186,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna i roinnt tionscadal a raibh Measúnacht Straitéiseach Chomhshaoil de dhíth orthu a thosú. Chomh maith leis sin, níor tháinig comhairliúcháin trasteorann ar bith chun cinn in 2023.

D.15 An tÚdarás Rialála Limistéir Mhuirí

Soláthar meastacháin €4.345 milliún; olltoradh €2.209 milliún

Bhí an caiteachas €2.136 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna in earcaíocht foirne agus i gconarthaí comhairliúcháin maidir le MARA a bhunú mar ghníomhaireacht.

D.16 Acmhainní agus tacaíochtaí pleanála an Údaráis Áitiúla

Soláthar meastacháin €5.4 milliún; olltoradh €50,000

Bhí an caiteachas €5.35 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar uainiú ceadaithe foirne RCPSPFNA (deireadh Ráithe 3 2023) agus na próisis Acmhainní Daonna ina dhiaidh sin a bhí bainteach le 100 post nua buan lánaimseartha a líonadh i rannóga pleanála údaráis áitiúil.

D.17 Seirbhísí eile

Soláthar meastacháin €17.245 milliún; olltoradh €2.275 milliún

Bhí an caiteachas €14.97 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna a tabhaíodh ar thionscadal Ionad Imeachtaí Chorcaí.

Clár E Met Éireann

				2023		2022
				Soláthar meastacháin	**Táirgeacht**	**Táirgeacht**
			€000	**€000**	**€000**	**€000**
E.1	Riarachán − pá					
		Bunfhoinse	17,311			
		Forlíontach	(1,109)			
				16,202	16,279	14,871
E.2	Riarachán – neamhphá			23,062	12,615	12,074
E.3	Fo-ailt d'eagraíochtaí meitéareolaíochta idirnáisiúnta			8,850	8,038	8,167
E.4	Seirbhís réamhaisnéise agus rabhaidh tuile			7,205	1,309	1,006
				55,319	**38,241**	**36,118**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin an chláir (+ /- 5% agus €100,000).

E.3 Fo-ailt d'eagraíochtaí meitéareolaíochta idirnáisiúnta

Soláthar meastacháin €8.85 milliún; olltoradh €8.038 milliún

Bhí caiteachas €812,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar athmheas síos ón gcostas measta.

E.4 Seirbhís réamhaisnéise agus rabhaidh tuile

Soláthar meastacháin €7.205 milliún; olltoradh €1.309 milliún

Bhí caiteachas €5.896 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna i dtionscadail forbartha maidir le réamhaisnéis tuile agus roinnt córas samhaltaithe nach raibh ag feidhmiú go fóill. Bhí na moilleanna sin mar thoradh ar shaincheisteanna i ndáil le foireann agus leis an slabhra soláthair. Tugadh an tearc-chaitheamh €5.874 milliún ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

Clár F Oidhreacht

			2023		2022
			Soláthar meastacháin	Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000	€000
F.1	Riarachán − pá				
	Bunfhoinse	53,372			
	Forlíontach	(2,880)			
			50,492	38,206	32,414
F.2	Riarachán – neamhphá		9,731	8,238	6,008
F.3	An Chomhairle Oidhreachta (páirtmhaoinithe ag an gCrannchur Náisiúnta)		14,341	14,341	11,445
F.4	Oidhreacht Thógtha		19,970	18,425	15,711
F.5	Oidhreacht náisiúnta (An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra)				
	Bunfhoinse	42,582			
	Forlíontach	21,000			
			63,582	62,924	31,523
F.6	Iontaobhas Oidhreachta na hÉireann		2,850	3,600	2,500
F.7	Scéim Infheistíochta maidir le hOidhreacht Thógtha		4,000	4,116	3,739
F.8	Athchóiriú, caomhnú agus bainistiú tailte portaigh				
	Soláthar meastacháin	10,280			
	Géilleadh iarchurtha	4,200			
			14,480	10,030	9,094
F.9	Uiscebhealaí Éireann		50,068	50,068	44,952
F.10	Tionscadail straitéiseacha oidhreachta tógtha				
	Bunfhoinse	7,350			
	Forlíontach	(5,000)			
			2,350	1,102	2,917
F.11	Oiriúnú aeráide		200	113	119
F.12	Droichead Caol Uisce		750	750	2,899
F.13	Seirbhísí eile		43	1,091	27
			232,857	**213,004**	**163,348**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas neamhriaracháin an chláir (+ /- 5% agus €100,000).

F.4 Oidhreacht Thógtha

Soláthar meastacháin €19.970 milliún; olltoradh €18.425 milliún

Bhí an caiteachas €1.545 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar thionscadail a bhí ag dul chun cinn níos moille ná mar a bhíothas ag súil leis. Tugadh €943,000 den tearc-chaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

F.5 Oidhreacht náisiúnta (An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra)

Soláthar meastacháin €42.582 milliún; olltoradh €62.924 milliún

Bhí an caiteachas €20.342 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhaoiniú breise a soláthraíodh chun an costas fála talún straitéiseach a riar ar son páirc náisiúnta a chruthú i nDubhadh agus talamh breise arna sealbhú ag an Roinn laistigh de Bhoirinn - suíomh a bhfuil tábhacht éiceolaíochta dhomhanda aige. Méadaíodh an soláthar meastacháin faoi €21 milliún mar chuid den mheastachán forlíontach. Tugadh €202,000 ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

F.6 Iontaobhas Oidhreachta na hÉireann

Soláthar meastacháin €2.85 milliún; olltoradh €3.6 milliún

Bhí an caiteachas €750,000 níos airde ná an soláthar meastacháin mar gheall ar obair dheisiúcháin riachtanach ar dhíon Chaisleán Bhaile Sheáin. Aistríodh €750,000 isteach sa chuntas sin.

F.8 Athchóiriú, caomhnú agus bainistiú tailte portaigh

Soláthar meastacháin €14.48 milliún; olltoradh €10.03 milliún

Áirítear géilleadh iarchurtha €4.2 milliún a tugadh ar aghaidh ó 2022. Bhí leibhéil chaiteachais €4.45 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar an leibhéal caiteachais a bhíothas ag súil leis i gclár athchóirithe portach ardaithe na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra. Ní dhearnadh an dul chun cinn a bhíothas ag súil leis i roinnt tionscadail chaomhnaithe tailte bogaigh mar gheall ar aimsir an-fhliuch agus droch-choinníollacha talún a bhí ann ag deireadh bhliain 2023. Tugadh €4.45 milliún den tearc-chaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

F.10 Tionscadail straitéiseacha oidhreachta tógtha

Soláthar meastacháin €7.35 milliún; olltoradh €1.102 milliún

Bhí an caiteachas €6.248 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar athbhreithnithe ar raon feidhme i leith Tionscadal Athfhorbartha Shean-Leabharlann Choláiste na Tríonóide, a raibh moilleanna mar thoradh leis sa tógáil a thosú, agus gan oibreacha na Séadchomharthaí Náisiúnta Shráid an Mhúraigh a bheith ag dul ar aghaidh mar a bhíothas ag súil leis in 2023. Tugadh €98,000 den tearc-chaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2024 mar ghéilleadh iarchurtha.

F.13 Seirbhísí eile

Soláthar meastacháin €43,000; olltoradh €1.091 milliún

Bhí an caiteachas €1.048 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin mar gheall ar chostais dhlithiúla a íocadh in 2023. Ós rud é go bhfuil costais dhlíthiúla faoi thionchar an éilimh, ní féidir costais chruinne nó sceidil íocaíochta a thuar i gcónaí le haghaidh cásanna dlí in aon bhliain ar leith. Aistríodh €1.049 milliún isteach sa chuntas sin.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí i gcabhair

				2023	2022
		Measta		**Réadaithe**	**Réadaithe**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
1	Táillí is iníoctha ag údaráis áitiúla, etc., as a gcuntais a iniúchadh		1,930	2,262	2,120
2	Fáltais ón gCiste Árachais Shóisialaigh i leith áitribh atá á áitiú i dtaca leis an Acht Leasa Shóisialaigh (Comhdhlúthú), 2005)		741	741	741
3	Fáltais Met Éireann		10,000	9,837	9,723
4	Fáltais Urthrá		2,400	5,759	7,682
5	SOÉ		70	64	398
6	Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí		41,050	48,846	43,368
7	Fáltais CFRE bearta comhshaoil INTERREG V		2,500	4,158	2,157
8	Ciste na gCuntas Díomhaoin – Cur i bhFeidhm Tús Áite do Thithíocht		3,000	3,000	3,000
9	Fáltais CFRE – Clár Limistéar an Atlantaigh INTERREG		120	81	67
10	Fáltais CFRE – Tionscadal RAGES		—	—	—
11	Seirbhísí agus muirir ag láithreáin na bPáirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra		465	748	400
12	Cíosanna (lena n-áirítear fáltais ó chearta iascaireachta a ligean etc.)		90	175	78
13	Táillí achomhairc an Bhinse Luachála		430	343	61
14	Ciste na gCuntas Díomhaoin - cóiríocht don lucht siúil		620	382	288
15	Fáltais MARA				
	Bunfhoinse	11,000			
	Forlíontach	(7,247)	3,753	—	—
16	Fáltais ilghnéitheacha		755	1,250	1,295
			67,924	**77,646**	**71,378**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa nóta seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i leithreasaí i gcabhair (+/- 5% agus €100,000). Tríd is tríd, bhí an leithreasú i gcabhair €2.475 milliún níos mó ná an meastachán.

1 Táillí is iníoctha ag údaráis áitiúla, etc., as a gcuntais a iniúchadh

Soláthar meastacháin €1.93 milliún; réadaithe: €2.262 milliún

Bhí an méadú €332,000 mar gheall ar éilimh níos mó ná mar a bhíothas ag súil leis maidir le táillí iniúchóireachta á eisiúint agus ioncam a fuarthas in 2023.

4 Fáltais Urthrá

Soláthar meastacháin €2.4 milliún; réadaithe: €5.759 milliún

Bhí an méadú €3.359 milliún go príomha mar gheall ar riaráistí cíosa a fháil tar éis athbhreithniú ar nósanna imeachta bailithe riaráistí in 2023.

6 Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí

Soláthar meastacháin €41.05 milliún; réadaithe €48.846 milliún

Bhí an t-ardú €7.796 milliún inchurtha go príomha le leibhéal méadaithe earcaíochta agus luach saothair in earnáil na n-údarás áitiúil chomh maith le cuid de ranníocaíochtaí aoisliúntais 2022 a fuarthas in 2023.

7 Fáltais CFRE bearta comhshaoil INTERREG V

Soláthar meastacháin €2.5 milliún; réadaithe €4.158 milliún

Baineann an méadú €1.658 milliún go díreach le tarraingt anuas in B.3.4, d'fhéadfadh sé sin bheith éagsúil bunaithe ar an méid a tharraingítear anuas in aon bhliain amháin.

11 Seirbhísí agus muirir ag láithreáin na bPáirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra

Soláthar meastacháin €465,000; réadaithe €748,000

Bhí an méadú €283,000 go príomha mar gheall ar ionad cuairteoirí Pháirc Náisiúnta Ghleann Bheatha a bheith oscailte don bhliain iomlán in 2023 chomh maith le méadú i dtáillí ceadúnais agus díolacháin bheostoic i bpáirceanna eile.

14 Ciste na gCuntas Díomhaoin - cóiríocht don lucht siúil

Soláthar meastacháin €620,000; réadaithe €382,000

Baineann an t-easnamh €238,000 go príomha le deacrachtaí a bheith ag roinnt údaráis áitiúla maidir le soláthair ábhair, infhaighteacht conraitheoirí agus moilleanna i seirbhísí oiliúna a rochtain agus, mar thoradh, níor tugadh i gcrích roinnt tionscadail cuntas díomhaoin roimh dheireadh na bliana.

15 Fáltais MARA

Soláthar meastacháin €11 milliún; réadaithe €nil

Baineann an t-easnamh €11 mhilliún go príomha le fáltais MARA a fuair an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide a cuireadh ar ais de dhearmad chuig an bPríomh-Chiste, agus coigeartaíodh anuas an soláthar trí mheastacháin fhorlíontacha.

16 Fáltais ilghnéitheacha

Soláthar meastacháin €755,000; réadaithe €1.25 milliún

Ardú €495,000 a bhí i gceist toisc gur deacair fáltais ilghnéitheacha a thuar go hiontaofa.

4.2 Fáltais bhreise iníoctha leis an Státchiste

	2023 €000	2022 €000
Iarmhéid ar 1 Eanáir	—	—
Aisíocaíochtaí tithíochta	8,203	—
Aisíocaíochtaí faoi Chlár Infheistíochta Tithíochta Sóisialta na nÚdarás Áitiúil (SHIP)	6,066	80
Ranníocaíochtaí pinsin an Bhoird um Thionóntachtaí Cónaithe	122	121
Fuascailt na dtionscadal a mhaoinítear faoin scéim Cúnaimh Caipitil Tithíochta Deonaí	80	310
Géilleadh deonach pá	54	53
Aisíocaíocht faoin scéim deisiúcháin agus leasúcháin	41	—
Aistrithe chuig an Státchiste	(14,566)	(564)
Iarmhéid ar 31 Nollaig	**—**	**—**

Nóta 5 Soláthar Foirne agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	2023	2022
Líon na mball foirne ag deireadh na bliana		
Roinn	1,675	1,560
Suirbhéireacht Ordanáis Éireann	—	213
Gníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil	109	107
An Bord Pleanála	241	197
An Bord um Thionóntachtaí Cónaithe	91	90
An Ghníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe	156	133
An Ghníomhaireacht Airgeadais do Thithe	19	19
Oifig an Rialálaí Pleanála	36	28
An Ghníomhaireacht Forbartha Talún	3	70
An Chomhairle Oidhreachta	26	25
Údarás Rialála na gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta	27	19
Uiscebhealaí Éireann	362	340
MARA	23	—
Iomlán [a]	**2,768**	**2,801**

Tabhair faoi deara [a] Baineann líon na bhfostaithe do Ghníomhaireachtaí leis na fostaithe atá maoinithe ag an Roinn, agus ní fostaithe na Gníomhaireachta ar fad.

5.2 Pá – Roinn

	2023 €000	2022 €000
Tuarastal	93,384	83,832
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	563	481
Liúntais eile	1,937	1,831
Ragobair	1,395	1,150
ÁSPC an fhostóra	8,710	7,562
Pá iomlán	**105,989**	**94,856**

5.2 Pá – Gníomhaireachtaí

	2023 €000	2022 €000
Tuarastal	58,869	68,282
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	155	86
Liúntais eile	1,554	1,699
Ragobair	1,199	1,104
ÁSPC an fhostóra	5,718	6,395
Pá iomlán	**67,495**	**77,566**

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre – Roinn [a]

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is mó	
			2023 €	2022 €
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	220	13	36,718	40,482
Liúntais eile	201	85	33,596	36,350
Ragobair	267	30	40,476	36,994
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	212	79	57,963	45,859

Tabhair faoi deara [a] Baineann na sonraí pá, liúntais agus luach saothair eile thuas le foireann na Roinne a íoctar go díreach ón Vóta faoi chláir A go F.

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre – gníomhaireachtaí

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is mó	
			2023 €	2022 €
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	29	5	15,504	8,000
Liúntais eile	285	55	15,467	18,496
Ragobair	335	30	23,213	27,000
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	228	143	37,629	38,279

5.4 Foireann na Roinne de réir banda pá

Líon na bhfostaithe de chuid na Roinne a bhfuil a sochair fostaithe iomlána (lena n-áirítear pá bunúsach, liúntais, ragobair; gan ÁSPC fostóra, costais phinsin fostóra san áireamh) don bhliain airgeadais idir €20,000 agus €59,999 agus laistigh de gach banda €10,000 ó €60,000 aníos tá siad seo a leanas.

Banda pá		Líon na bhfostaithe	
Ó (€)	**Go (€)**	**2023**	**2022**
20,000	59,999	963	946
60,000	69,999	165	111
70,000	79,999	149	167
80,000	89,999	151	122
90,000	99,999	73	54
100,000	109,999	50	50
110,000	119,999	45	24
120,000	129,999	13	8
130,000	139,999	2	4
140,000	149,999	2	1
150,000	159,999	2	—
160,000	169,999	6	6
170,000	179,999	2	1
180,000	199,999	—	—
200,000	209,999	—	1
210,000	219,999	—	—
220,000	229,999	—	1
230,000	239,999	—	—
240,000	249,999	—	—
250,000	259,999	—	—
260,000	269,999	1	—

5.5 Socruithe luach saothair eile

Rinneadh fiche státseirbhíseach ar scor a bhí ag fáil pinsean státseirbhíse a athfhruiliú ar bhonn táille ar chostas iomlán de €49,944. Bhí na híocaíochtaí a rinneadh ag teacht le prionsabail an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha eile), 2012.

Áirítear sa chuntas sin caiteachas €175,288 i leith triúr oifigeach a bhí ag fónamh lasmuigh den Roinn do 2023 ar fad nó do chuid de 2023 agus ar íoc an Roinn a dtuarastail.

5.6 Ró-íocaíochtaí párolla

ar 31 Nollaig	**Líon na bhfaighteoirí**	**2023** **€**	**2022** **€**
Ró-íocaíochtaí	58	138,531	124,139
Pleananna téarnaimh i bhfeidhm	9	43,700	12,034

5.7 Luach saothair agus sochair an Oifigigh Cuntasaíochta

Seo a leanas luach saothair agus sochair incháinithe an Oifigigh Chuntasaíochta don bhliain airgeadais:

	2023 **€000**	**2022** **€000**
Bunphá	261 [a]	224
	261	**224**

Tabhair faoi deara

[a] Áirítear riaráistí €19,000.

Níl luach na sochar scoir a thuilltear sa tréimhse san áireamh thuas. Tá an tOifigeach Cuntasaíochta ina bhall de Scéim Pinsin na Seirbhíse Poiblí Aonair 2013, agus ní théann a dteidlíochtaí ina leith sin thar théarmaí na scéime sin.

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Coistí, coimisiúin agus fiosrúcháin speisialta

	Bliain an cheapacháin	Caiteachas carnach go dtí deireadh 2023	2023	2022
		€000	€000	€000
An Binse Fiosrúcháin i dtaobh nithe pleanála áirithe agus íocaíochtaí áirithe [a]	1997	142,695	31	1,364
Coimisiúin cuspóra sheasta				
Coimisiún Tithíochta [b]	2021	2,206	1,947	259
		144,901	**1,978**	**1,623**

Tabhair faoi deara

[a] Beidh íocaíochtaí breise bainteach leis an mBinse. Ní féidir costais deiridh a chinneadh ag an bpointe seo go dtí go gcinnfear costais dlí tríú páirtí i leith na tréimhse ó 2002. Ar bhonn meastachán caiteachais go dtí deireadh 2024, d’fhéadfadh costais bhreise de thart ar €1.5 milliún teacht chun cinn, a bhaineann go príomha le hionadaíocht dhlíthiúil tríú páirtí.

[b] I gcomhréir leis na gealltanais i *gClár an Rialtais* agus i *dTithíocht do Chách*: Bhunaigh an Rialtas *Plean Nua Tithíochta d’Éirinn* i mí na Nollag 2021 chun scrúdú agus athbhreithniú neamhspleách a dhéanamh ar an gcóras tithíochta in Éirinn. Clúdaíonn téarmaí tagartha an Choimisiúin réimse leathan saincheisteanna a bhaineann le tithíocht, ceann acu ná breithniú a dhéanamh ar na saincheisteanna casta bunreachtúla a thagann chun cinn sa réimse sin agus foclaíocht chuí a mholadh le haghaidh reifreann ar thithíocht. Tá sé beartaithe ag an gCoimisiún a chuid oibre a thabhairt chun críche faoi dheireadh ráithe a dó de 2024.

6.2 Costais chúitimh agus dlí

Íocaíochtaí/costais a d’íoc an Roinn sa bhliain [a]

	Éilimh ag				
	fostaithe	**baill den phobal**	**Fíneálach a an AE**	**Iomlán 2023**	**Iomlán 2022**
Líon na gcásanna	-	17	1	18	14
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Costais dlí na Roinne féin	—	—	—	—	**241**
Fíneálacha an AE [b]	—	—	1,245	1,245	2,760
Íocaíochtaí ag/thar ceann na Roinne					
Cúiteamh	—	164	—	164	9
Costais dlí	—	2,994	—	2,994	—
Costais dlí eile	—	23	—	23	8
Iomlán	**—**	**3,181**	**1,245**	**4,426**	**3,018**
2022 Iomlán	**27**	**231**	**2,760**	**3,018**	**—**

Tabhair faoi deara

[a] Ar 31 Nollaig 2023, tá sé curtha san áireamh ag an Roinn i gcreidiúnaithe eile atá dlite, agus is é €96,862 na costais dlí iomlána amuigh atá dlite don Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát.

[b] Fíneálacha an AE Feirm Ghaoithe Dharaidh Braoin:

Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh Cás C261/18- Bhí gá mar thoradh ar an gCoimisiún v Éire (Feirm Ghaoithe Daraidh Bhraoin) le measúnacht tionchair timpeallachta chúlghabhálach a dhéanamh maidir le toiliú don fhorbairt roimh ré arna deonú don fheirm. Dhiúltaigh an Bord Pleanála don iarratas ar an Aoine 4 Feabhra 2022, agus chinn BSL ina dhiaidh sin an fheirm ghaoithe a dhíchoimisiúnú. Léiríonn comhfhreagras ón gCoimisiún a fuarthas an 1 Feabhra 2023 go bhfuil téarmaí an bhreithiúnais comhlíonta ag Éirinn anois agus go gcuirfear deireadh le fíneálacha laethúla atá á gcur i bhfeidhm i gcoinne an Stáit. Íocadh an tráthchuid deiridh €1.245 milliún d’fhíneálacha laethúla a chlúdaíonn an tréimhse 13 Samhain 2021 agus an 4 Feabhra 2022 leis an gCoimisiún Eorpach an 8 Márta 2023. Fágann sin gur íocadh an tsuim iomlán go €17,226,000.

Costais charnacha na gcásanna a tugadh chun críche in 2023

	Éilimh ag baill den phobal	**Iomlán**
Líon na gcásanna	8	8
	€000	**€000**
Costais dlí na Roinne féin	—	—
Fíneálacha an AE	—	—
Cúiteamh	100	100
Costais dlí	1,859	1,859
Iomlán	**1,959**	**1,959**

6.3 Ús ar íocaíocht dhéanach

	2023	2022
	€	€
Iomlán na n-íocaíochtaí úis agus cúitimh	**14,522**	**10,149**

6.4 Maoiniú ón gCrannchur Náisiúnta

		2023	2023	2022
		Meastachán	Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000
Cur síos fo-cheannteidil				
A.9	Áiseanna pobail	500	246	78
A.18	Deontais do thithíocht phríobháideach	4,849	4,849	6,209
F.3	An Chomhairle Oidhreachta	14,341	14,341	11,445
		19,690	**19,436**	**17,732**

Tá na híocaíochtaí sin páirtmhaoinithe ag an gCrannchur Náisiúnta, agus tá sonraí ar fáil ar shuíomh gréasáin na Roinne ag https://www.gov.ie/en/collection/129d3-national-lottery-funding/

6.5 Maoiniú ón Aontas Eorpach

Áirítear leis an olltoradh a thaispeántar i bhFotheideal B.3 agus B.8 íocaíochtaí i leith gníomhaíochtaí atá Comhmhaoinithe ag Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa. Seo a leanas na meastacháin ar chaiteachas agus ar na holltorthaí iarbhír.

		2023		2022
		Meastachán	Táirgeacht	Táirgeacht
		€000	€000	€000
Cur síos fo-cheannteidil				
B.3	Clár cáilíochta uisce	5,262	3,902	2,176
B.8	Timpeallacht mhuirí	75	30	30

6.6 Díscríbhinní

Díscríobhadh na suimeanna seo a leanas sa bhliain

	2023	2022
	€	€
Urthrá – táillí	12,609	—

6.7 Calaois agus calaois amhrasta

Tá an Roinn ar an eolas faoi chalaois líomhnaithe a bhaineann le húdarás áitiúil a bhaineann le híocaíochtaí chun seirbhísí uisce a sholáthar. Tá an cás seo á fhiosrú ag an nGarda Síochána agus tá an Roinn ag fanacht le toradh an imscrúdaithe.

6.8 Géilleadh iarchurtha

Is éard atá i gceist le géilleadh iarchurtha coigilteas €141 milliún i gcaiteachas caipitil in 2023 sna fotheidil seo a leanas a tugadh anonn go dtí 2024.

		€000
v	Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha	6,901
vi	Costais áitribh oifige	1,340
A.3	Tithíocht údaráis áitiúil	36,021
A.7	Scéim Cúnaimh Caipitil	11,089
A.9	Áiseanna pobail	255
A.10	Morgáiste go cíos	1,576
A.11	Saoráid Airleacain Caipitil & Léasaithe	10,500
A.12	Cóiríocht agus tacaíocht do Thaistealaithe	2
A.14	Tithíocht do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine aosta	328
A.15	Athghiniúint agus athchóiriú eastáit	2,808
A.16	Éifeachtúlacht fuinnimh – iarfheistiú	10,079
A.17	An Scéim Deisiúcháin agus léasúcháin	939
A.18	Deontais do thithíocht phríobháideach	10
A.19	Liúntais mhorgáiste	37
A.21	CBÁSTG	6
A.22	Leasúchán tithe lochtacha – airgeadteoranta	9
A.28	Iasacht ar chothromas tí de réir costais	20,387
A.29	DPGanna/feabhsúcháin/ feabhais	5,002
A.31	Ciste Tithíochta Inacmhainne	241
A.32	Ciste Croí Cónaithe	2,073
A.33	Clár Tithíochta Sóisialta CPP	8,096
B.3	Clár cáilíochta uisce	161
B.4	Clár Uisce Tuaithe	3,146
B.7	Saincheisteanna oidhreachta comhshaoil uisce	1,587
B.8	Timpeallacht mhuirí	436
C.4	Seirbhísí dóiteáin agus éigeandála	44
C.5	Toghchóras	215
C.6	An Binse Luachála	225
C.7	Ciste Forbartha Údaráis Áitúil an Oileáin Chomhroinnte	1,672
C.8	Seirbhísí eile	2
D.9	Athnuachan/athbheochan uirbeach	66
D.11	An Ghníomhaireacht Forbartha Talún	4,096
E.4	Seirbhís réamhaisnéise agus rabhaidh tuile	5,874
F.4	Oidhreacht thógtha	943
F.5	Oidhreacht náisiúnta (An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra)	202
F.7	Scéim Infheistíochta maidir le hOidhreacht Thógtha	84

F.8	Athchóiriú, caomhnú agus bainistiú tailte portaigh	4,450
F.10	Tionscadail straitéiseacha oidhreachta tógtha	98
		141,000

Nóta 7 Iarmhéideanna Ciste

7.1 Cuntas an Chiste Forbartha Uirbí

	2023 €000	2022 €000
Iarmhéid tosaigh	1,428	6,683
Admhálacha	18,844	—
Caiteachas don bhliain	(5,369)	(5,255)
	14,903	**1,428**

Is clár de chuid Chiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE) é an Ciste Forbraíochta Uirbí chun tacú le tionscnaimh chomhtháite athghiniúna i lárionaid uirbeacha ainmnithe. Tá an scéim á hoibriú ag tionóil réigiúnacha ar údaráis bhainistíochta iad atá freagrach as caiteachas incháilithe ar thionscadail fhaofa a fhíorú. Cuireann an Roinn cistí ar fáil (ar threoir ón údarás bainistíochta agus faoi réir fhíorú an údaráis bhainistíochta) chun aisíocaíocht a dhéanamh le húdaráis áitiúla ar bhonn maoinithe meaitseála. Breithníodh iarratais ar incháilitheacht faoin gCiste i mí na Nollag 2015 agus reáchtáladh an clár don tréimhse go dtí deireadh 2020. Leanfar le híocaíochtaí faoin gclár sa chéad leath de 2024. Léiríonn an t-iarmhéid sa Chiste réamh-mhaoiniú a cuireadh ar fáil ó CFRE go dtí go bhfaighfear éilimh fhíoraithe i leith na dtionscadal lena mbaineann.

7.2 Ciste Fáltas Imrothlach na Gníomhaireachta Tithíochta

	2023	2022
	€000	€000
Iarmhéid tosaigh	67,754	68,070
Costais neamh-in-aisghabhála [a]	(105)	(363)
Ús a tuilleadh	338	44
Ioncam cíosa	—	3
Iarmhéid deiridh ar 31 Nollaig [b]	**67,987**	**67,754**

Tabhair faoi deara

[a] Tá costais áirithe a thabhaíonn an Ghníomhaireacht Tithíochta (HA) amhail táillí dlí agus gairmiúla agus costais éadála tithíochta eile neamh-inghnóthaithe agus, dá bhrí sin, laghdaíonn siad iarmhéid foriomlán an Chiste.

[b] Athraíodh cuspóir an iarmhéid €40.05 milliún sin i leith scéimeanna Tús Áite do Thithíocht agus Cíosa de réir Costais Tionónta in Situ.

Is ciste imrothlach é Ciste Éadálacha na Gníomhaireachta Tithíochta (HAA) a bunaíodh le héifeacht ón 1 Eanáir 2017 agus é mar chuspóir aige réadmhaoin fholamh a fháil ó bhainc, infheisteoirí agus ón margadh oscailte (go príomha le haghaidh réadmhaoin Tús Áite do Thithíocht) i gceantair ina bhfuil leibhéil arda éilimh ar thithíocht shóisialta thar an tréimhse go dtí 2021. Dhíol an Ghníomhaireacht na tithe, ar a gcostas, le comhlachtaí ceadaithe tithíochta chun an Ciste a athlánú.

Faoin ngealltanas i *dTithíocht do Chách*, tugadh athbhreithniú ar chiste an HAA chun críche in 2022. Rinne an t-athbhreithniú sin imscrúdú ar na dúshláin a bhí roimh an gCiste, agus ba é an ceann ba shuntasaí díobh ná infhaighteacht laghdaithe aonad oiriúnach ó bhainc agus ó chistí cothromais. Bhí sé sin go príomha mar gheall ar dhíol iasachtaí neamhthuillmheacha le heintitis neamhbhaincéireachta agus athruithe ar an gcaoi a rabhthas ag déileáil le hiasachtaí neamhthuillmheacha. Rinneadh iniúchadh san athbhreithniú freisin ar dheiseanna a bhí dírithe ar an gciste a athdhéanamh chun tacú le tionscnaimh eile laistigh de *Thithíocht do Chách*, go háirithe d’iarratasóirí ar thithíocht shóisialta atá gan dídean. Le linn 2023 agus go luath in 2024, d’aimsigh an Roinn an ceadú ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe chun athearraíocht a bhaint as an gciste le haghaidh scéimeanna Tús Áite do Thithíocht agus Cíosa de réir Costais Tionónta in Situ.

7.3 Ciste Fála Talún

	2023 €000	2022 €000
Iarmhéid tosaigh	125,000	—
Aistriú chuig an gciste	114,000	125,000
Caiteachas don bhliain	(31,485)	—
Ús a tuilleadh	1,203	—
Iarmhéid deiridh ar an 31 Nollaig	**208,718**	**125,000**

Bunaíodh an Ciste Fála Talún i mí na Nollag 2022. Luaigh athbhreithniú ar thalamh a bhí ar fáil d'údaráis áitiúla a cuireadh i gcrích in 2022, go raibh ganntanas talún ar fáil chun spriocanna tógála tithíochta sóisialta de chuid *Tithíocht do Chách* a bhaint amach. Bunaíodh an ciste chun ceannach talún a éascú thar ceann na n-údarás áitiúil, chun a chinntiú go bhfuil na bainc thalún riachtanacha ar fáil chun spriocanna seachadta a bhaint amach. Déanann an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta faireachán ar bhainistiú an chiste, agus tá an Ghníomhaireacht Tithíochta freagrach as feidhmiú laethúil an chiste, lena n-áirítear bainistiú airgeadais, an próiseas éadála agus aistriú ar aghaidh talún a fuarthas chuig na húdaráis áitiúla.

Leithdháileadh €125 milliún chuig an nGníomhaireacht Tithíochta i mí na Nollag 2022 chun an ciste a bhunú. I mí na Samhna 2023, cuireadh síneadh leis an gCiste go dtí 2024, agus leathnaíodh a shainchúram chun suíomhanna a fháil do sheachadadh tithíochta incheannaithe agus tionachta measctha. Aistríodh €114 milliún chuig an nGníomhaireacht Tithíochta i mí na Nollag 2023.

Faoi dheireadh 2023, ceadaíodh 46 iarratas san iomlán chuig an gCiste agus 11 fháltas curtha i gcrích faoi 31 Nollaig 2023.